

Materials de formació

Les TIC i la Filosofia

Aplicació de les TIC a l'àrea de Filosofia

Josep Lluís Romero Cortés

Juliol 2002

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Aplicació de les TIC a l'àrea de Filosofia

Josep Lluís Romero Cortés

Professor d'ensenyament secundari (Filosofia)
Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Educació i Cultura

Juliol de 2002

Taula de continguts

1. INTRODUCCIÓ	1
2. MAPES CONCEPTUALS AMB L'STAROFFICE	3
3. EL FÒRUM I EL XAT	12
3.1. EL FÒRUM	12
3.1.1. El fòrum del webct	12
3.1.2. Els fòrums del web	13
3.1.3. Altres fòrums i llistes de correu	14
3.2. EL XAT	15
3.2.1. El xat del webct	15
3.2.2. Altres xats	16
4. WEBS FILOSÒFIQUES A INTERNET	17
4.1. WEBS INSTITUCIONALS I WEBS PERSONALS	17
4.2. LA TEMÀTICA DE LES WEBS DE FILOSOFIA	19
4.2.1. Webs generalistes i "portals"	19
4.2.2. Webs d'història de la filosofia	20
4.2.3. Webs d'ètica i/o política	20
4.2.4. Webs d'epistemologia, ciència i lògica	21
4.2.5. Webs pensades per treballar la filosofia a l'aula	21
4.2.6. Webs monogràfiques i /o amb altres temàtiques	22
4.3. RECURSOS FILOSÒFICS QUE PODEM TROBAR A INTERNET:	23
4.3.1. Textos	23
4.3.2. Llibres i monografies	23
4.3.3. Revistes on-line	24
4.3.4. Enciclopèdies, diccionaris i glossaris	25
4.3.5. Ressenyes i bibliografies	25
4.3.6. Biblioteques, catàlegs de llibres, llibreries i editorials	26
4.4. RECERCA DE WEBS FILOSÒFIQUES A INTERNET	27
4.4.1. Planificar la recerca	27
4.4.2. Com podem fer servir els ordinadors per cercar informació?	28
4.4.3. Cercadors	28
5. ELABORACIÓ D'UNA PÀGINA WEB SENZILLA	36
5.1. ELABORACIÓ DE LA PLANA "INDEX"	37
5.2. ELABORACIÓ DE LA PLANA "TEXT"	40
5.3. ELABORACIÓ DE LA PLANA "GLOSSARI"	40
5.4. ELABORACIÓ DE LA PLANA "FORMULARI"	41
5.5. CONNEXIÓ AMB HIPERVINCLES DE LES PLANES CREADES	44

CONVENCIONS

Els símbols utilitzats en aquest text són:

Activitats d'introducció

Activitats completament guiades amb exposició gradual de continguts, que permetin assegurar els continguts mínims de la programació del mòdul de formació.

Reforç

Activitats de consolidació i reforç

Aquestes activitats presenten una dificultat un poc superior ja que no són tan guiades i permetran un millor domini dels temes estudiats. No són obligatòries.

Activitats de lliurament obligat

Les activitats que venen marcades per aquesta icona s'hauran d'enviar obligatòriament a la tutoria per tal de poder superar el curs de formació. Són obligatòries.

Activitats opcionals

Activitats d'ampliació de coneixements que permeten aprofundir en la temàtica tractada. No són obligatòries.

Recomanacions o comentaris

Recomanacions o comentaris que permetran una millor realització de les activitats encomanades

AJUDA

Ajuda

Per a algunes activitats, si la seva resolució presenta problemes, es podrà consultar l'ajuda, que donarà pistes per facilitar-ne la realització.

Recursos addicionals

Per poder ampliar els coneixements, es posa a la disposició dels alumnes una documentació complementària de consulta o d'ampliació.

1. INTRODUCCIÓ

És possible que, en començar aquest curs, el primer que ens cridi l'atenció sigui el títol. Per què, què són açò de les TIC? i en el millor dels casos, si ja sabem que les sigles "TIC" volen dir "Tecnologies de la Informació i la Comunicació", la pregunta que se'ns pot plantejar és: què tenen a veure les TIC amb la Filosofia, una matèria aparentment tan teòrica i allunyada de tot el que soni a "tecnologia"?

Si volem respondre a les qüestions anteriors, hauríem de contextualitzar, primer que tot, les TIC en l'anomenada "Societat de la Informació" ("SI" a partir d'ara). Encara que és darrerament quan s'ha començat a sentir amb força l'expressió SI, ja des de principis dels anys 70 alguns teòrics varen començar a emprar-la per assenyalar la importància que, poc a poc, anaven adquirint la informació i la comunicació en el desenvolupament de les societats avançades (tecnològicament, s'entén). És en aquest sentit que, ja en els anys 80, a Europa i EUA es comencen a valorar les TIC i la importància del seu domini, ja que representen un mitjà idoni per configurar les formes d'organització econòmica i social. Els governs es comencen a adonar que cal aprofitar al màxim les possibilitats que ofereixen les TIC per processar, emmagatzemar i transmetre informació, sense restriccions de distància, temps, quantitat o format.

Veure la televisió a través d'un satèl·lit, treure diners d'un caixer automàtic, fer la reserva d'un bitllet d'avió a una agència de viatges, escoltar música d'un CD amb un aparell d'alta fidelitat, o escriure un document amb un processador de textos, són exemples clars de tecnologies que ja fa anys que són presents en la nostra vida quotidiana. Però actualment podem fer tot l'anterior i també, per exemple, llegir els diaris d'arreu del món el mateix dia de la seva edició, fer la declaració de la renda i presentar-la sense sortir de casa, consultar i operar amb els comptes corrents o comprar en botigues i comerços de qualsevol lloc, asseguts, tranquil·lament, des de l'ordinador de casa nostra i mitjançant Internet. La clau és, sens dubte, el grau de desenvolupament que han adquirit les TIC en els darrers 15 anys. I no cal dir que totes aquestes possibilitats que han nascut de la mà de les TIC configuren, en part, una nova forma de relacionar-se i de comunicar-se les persones, una nova cultura, uns nous hàbits socials, en definitiva una nova societat, la SI. Aquesta nova societat no ha irromput en les nostres vides de cop, ni ha canviat tots els nostres hàbits socials i personals de la nit al dia, ni ho farà, però mentiríem si diguéssim que les TIC no han tingut (i sens dubte tindran) una gran influència en totes aquelles activitats socials i personals que comporten el tractament de la informació i la seva distribució (comunicació) entre persones i institucions.

Per açò, amb l'expressió SI es vol donar a entendre que el procés de canvi produït per les TIC va més enllà del que és estrictament econòmic (encara que no cal negar els diners que les TIC fan circular), afectant a les societats i les seves cultures: pot la SI convertir-se en un "Societat Global", que de la mà de la polèmica globalització econòmica, acabi amb les diferències culturals d'arreu del món? poden aconseguir les TIC una societat on el colonialisme cultural somiat per múltiples estats i governs en el passat es faci realitat, òbviament controlada per aquells que controlin les TIC?

És justament per evitar els perills insinuats en les preguntes anteriors que hem d'estar al cas, no deixar que les TIC siguin cosa dels altres, perquè les TIC i les seves possibilitats ja són una realitat: si ho deixam en mans dels de sempre, les TIC ens seran imposades i, amb aquestes, una SI que nosaltres no haurem dissenyat ni configurat. L'única garantia que tenim que les TIC afavoreixin la consolidació a una SI democràtica, on la informació s'empri com a eina per a la convivència, la pau i la cultura, i no com a mitjà d'opressió (sempre qui ha tingut el monopoli de la informació ha tingut el poder), és conèixer i dominar nosaltres mateixos les TIC. L'analfabetisme "funcional" que es derivarà de no dominar les TIC en les pròximes dècades, serà fins i tot més discriminatori que l'analfabetisme que varen patir els nostres avis en no saber llegir i escriure. És en aquest sentit que tenen importància aquestes iniciatives de formació continuada que intenten fer arribar al màxim de gent, i en aquest cas als professors i mestres de la CAIB, les TIC i les seves possibilitats.

Les institucions, i en aquest cas la Conselleria d'Educació ho és, no només han de potenciar les TIC, sinó també intentar que es generalitzi el seu ús. Juntament amb les altres institucions i poders públics han d'intentar evitar que es generin col·lectius de persones que quedin al marge de l'accés a les TIC, ja que açò encara faria més profunda la distància entre

aquests col·lectius i aquells que sí trauran profit de tots els avantatges i les possibilitats que ens ofereixen les TIC. L'anomenada "bretxa digital" ha de disminuir, no augmentar. Els beneficis econòmics i socials que poden generar les TIC, com ara l'augment de competitivitat, la reducció de l'atur o una millor qualitat de vida, han de ser per a tothom.

En l'àmbit concret de l'educació no cal incidir molt en el paper que juguen i que encara poden jugar les TIC: des dels antics projectors de diapositives fins als actuals "canons"; de les antigues multicopistes a les modernes fotocopiadores; de les màquines d'escriure fins als ordinadors en xarxa... I justament en l'actualitat és aquest darrer recurs, l'ordinador, l'objecte tecnològic que de forma més paradigmàtica representa les TIC en l'àmbit educatiu, principalment per dos motius: primer per les eines ofimàtiques que possibiliten (qui, a l'actualitat, no empra com a mínim un processador de textos per posar els exàmens o crear els seus documents d'aula?), i l'economia i facilitat amb que es poden desar els documents generats per aquestes eines; segon, perquè l'ordinador és, encara, el mitjà per excel·lència per connectar-se a Internet, recurs que, a més a més de possibilitar totes aquelles activitats de què parlàvem al principi d'aquest apartat, ens permet als docents obtenir i intercanviar informació, substituint poc a poc alguns dels recursos clàssics que tots empràvem no fa gaire (per exemple, de cada vegada més la gent agafa articles del diari, que vol treballar a l'aula, directament d'Internet).

El cas de la Filosofia no té per què ser diferent al de les altres matèries i, per tant, li és d'aplicació tot el que hem dit més amunt. Fins i tot podríem dir que la filosofia, com a activitat directament relacionada amb el coneixement, necessita la informació i la comunicació i, per tant, es pot veure afavorida per qualsevol tecnologia que les faciliti.

Sens dubte seria impossible fer referència en un únic curs a totes les possibilitats que les TIC ofereixen per a la nostra assignatura. Per això, ens haurem de limitar només a algunes de les eines que actualment són al nostre abast i que tenen l'ordinador i Internet com a referents bàsics. Començarem per estudiar un aspecte molt concret del processador de textos, les eines de dibuix que ens permeten generar un mapa conceptual d'una forma senzilla, i continuarem amb algunes de les aplicacions d'Internet que més ens poden ajudar en la nostra tasca com a docents i com a estudiosos de la filosofia: el fòrum, el xat, i la web.

Activitat opcional 1

Si vols aprofundir en el tema de les TIC i de la SI pots consultar els següents documents:

- Castells, [Lliçó inaugural del programa de doctorat sobre la societat de la informació i el coneixement](http://www.uoc.es/web/cat/articles/castells/print.html) (http://www.uoc.es/web/cat/articles/castells/print.html): En Manuel Castells és un dels capdavanters, en l'àmbit mundial, en l'estudi de les TIC i la seva influència en les societats modernes.
- Fundación Retevisión, [La sociedad de la Información, nociones básicas](http://www.fundacionretevision.es/publi/eespana/capitulo1.pdf) (http://www.fundacionretevision.es/publi/eespana/capitulo1.pdf) (capítol 1): La societat de la informació vista des de dins, per una empresa implicada en les TIC.

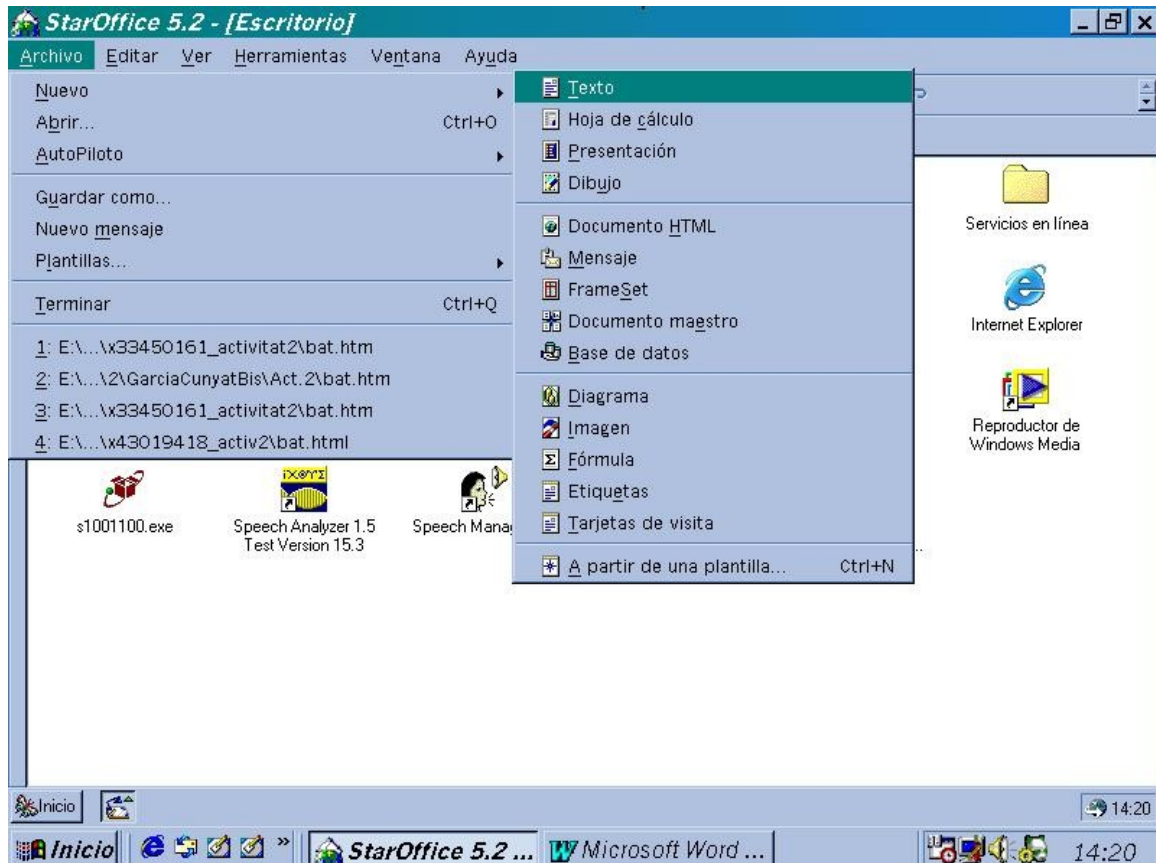
2. MAPES CONCEPTUALS AMB L'STAROFFICE

En aquest apartat volem aprofitar una eina prou comuna, un processador de textos, per elaborar un mapa conceptual que, com ja sabem, representa una forma clara i concisa de fer veure als nostres alumnes no tan sols l'estructura esquemàtica dels conceptes fonamentals que integren una unitat temàtica, sinó també una forma visual de relacionar aquests conceptes fonamentals.

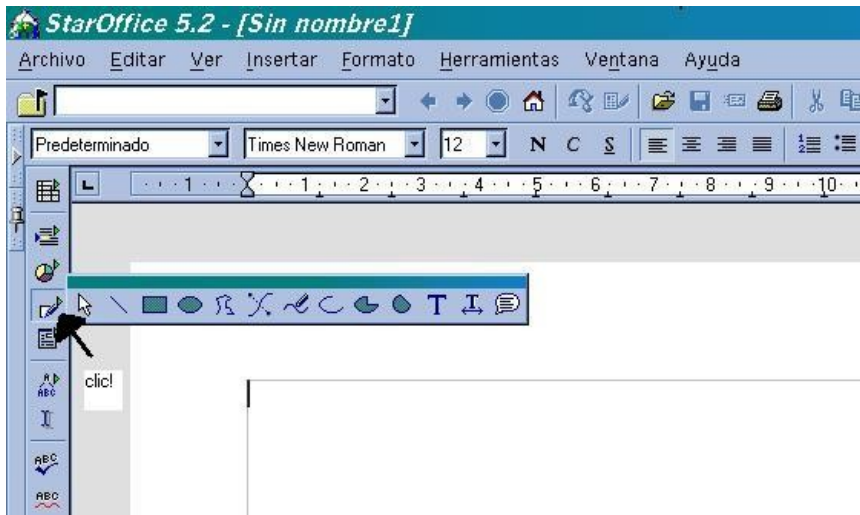
No és la nostra intenció dir, des del punt de vista teòric, com s'ha de fer un mapa conceptual (se suposa que cadascú té la seva pròpia "manera" de construir un mapa conceptual), sinó tan sols donar a conèixer unes eines molt senzilles que ens poden facilitar posar "en net" el mapa, imprimir-lo i/o desar-lo per a posteriors ocasions.

A tal efecte emprarem el processador de textos StarWriter inclòs en la Suite Staroffice que, com ja es deu saber, és el conjunt d'aplicacions d'ús lliure (amb llicència d'ús gratuïta) que s'ha triat des del Programa de formació a distància del professorat per donar suport a aquests cursos de formació. Per tant, el primer que heu de fer és instal·lar l'StarOffice (es troba en el disc de Materials de formació que us han facilitat al vostre CEP; també el podeu aconseguir directament a la plana del WEIB), si encara no ho heu fet, en el vostre ordinador.

Una vegada instal·lada i arrancada l'aplicació, anau a *Archivo/Nuevo/Texto*:

Dintre de la pantalla que s'obrirà, veureu a l'esquerra una barra d'eines vertical amb una sèrie d'icones. A nosaltres ens interessa fer un clic a la icona que ens durà cap a les opcions de dibuix:

Ajuda

Si anau a la barra de menús superior, i seleccionau *Ayuda/Ayudante*, se us obrirà el "Help agent", una ajuda contextual que va canviant segons quina eina s'estigui utilitzant en cada moment. La pots utilitzar per fer aquesta activitat o per fer-ne qualsevol altra.

Llavors, tenim accés a una sèrie d'eines de dibuix que seran les que ens permetran generar els diferents diagrames, línies, fletxes i text, presents en un mapa conceptual:

Anem a veure cadascuna d'aquestes eines per separat, i què és el que ens permeten fer:

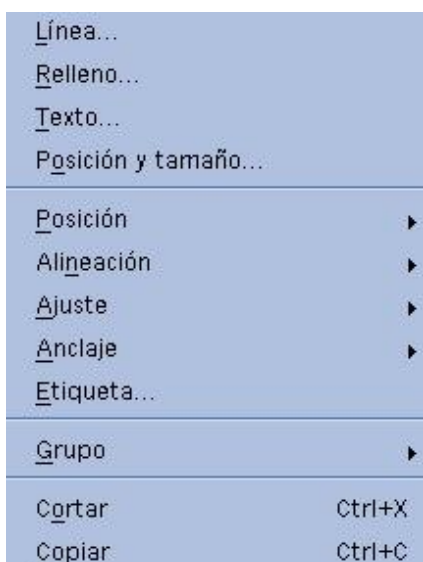
- L'eina **rectángulo**

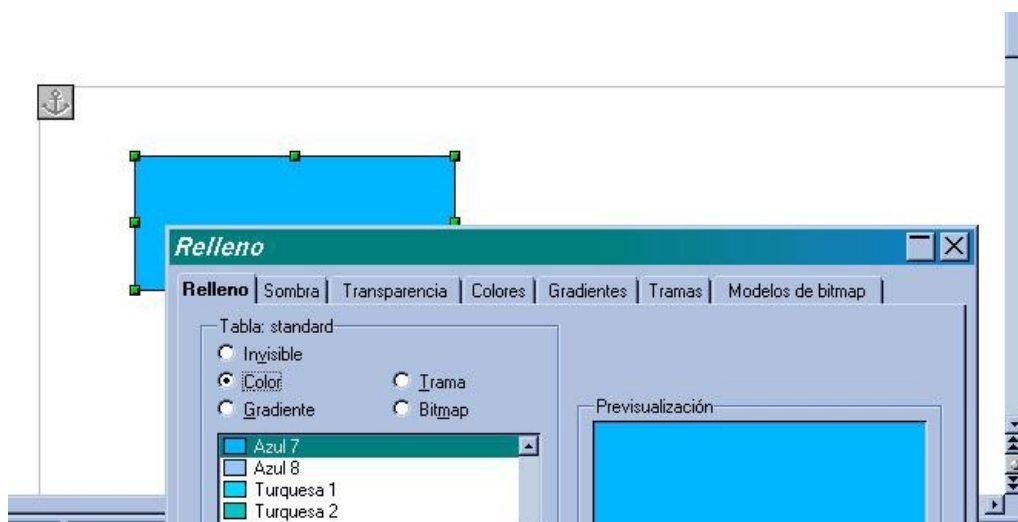
Amb aquesta eina podem crear, juntament amb les eines *elipse* i *poligono* que veurem més avall, els diagrames presents en qualsevol mapa conceptual.

Fes clic damunt la icona *rectángulo* i després situa't a la part del document on vulguis dibuixar el rectangle. Torna a fer clic i, sense deixar de pitjar el botó esquerre del ratolí, arrossega'l fins a aconseguir el rectangle amb la mida desitjada, i deixa de pitjar el botó del ratolí. Veuràs que als costats i als vèrtexs apareixeran uns quadradets petits: si t'hi poses damunt i fas clic al ratolí, podràs variar la mida del rectangle arrossegant el ratolí mentre el tens pitjat.

També pots accedir a un menú contextual que et permetrà canviar altres característiques del rectangle; per fer-ho has de posar-te damunt el rectangle i fer clic (de forma que el rectangle quedi seleccionat), i després tornar a fer clic, però ara amb el botó de la dreta. Llavors et sortirà un menú contextual com el següent:

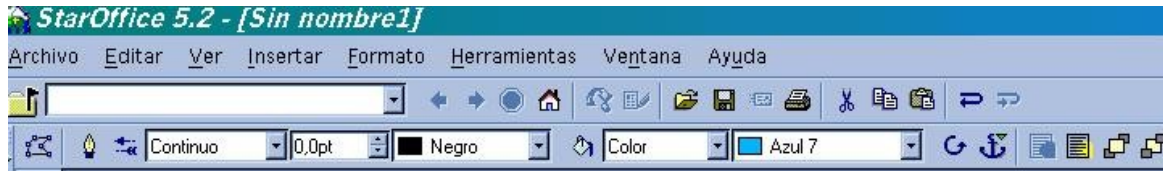

De les opcions que ens surten, les mateixes per a totes les eines que estudiarem, la que més ens interessa ara és la de *Relleno*. Des d'aquesta opció podem accedir, pitjant les pestanyes corresponents del quadre de diàleg que ens surt, a la modificació de l'estil de farcit que volem (transparent, color, trama, gradient, bitmap); també podem afegir ombres al rectangle i modificar-les, etc:

També ens pot ser d'utilitat l'eina *Línea* del menú contextual que hem activat més amunt, ja que ens permetrà, si triam les pestanyes *Línea* i *Estilos de línea*, configurar el tipus de línia del rectangle (continua, discontinua, etc.) i el seu gruix, a més a més d'altres possibilitats.

S'ha de tenir també en compte que quan dibuixam algun objecte (rectangle, cercle, línia), la barra d'objectes horitzontal (a dalt de la pantalla) es transforma per donar-nos accés a gairebé les mateixes eines a les quals accedim des del menú contextual que ens surt quan es fa un clic sobre un objecte seleccionat (rectangle, cercle, línia) amb el botó de la dreta del ratolí:

- L'eina **elipse**

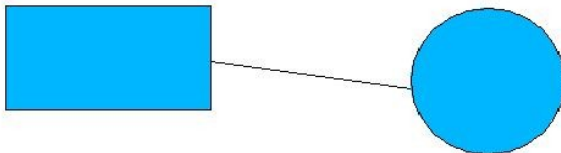

Aquesta eina funciona gairebé de la mateixa forma que l'eina *rectàngulo*, amb l'excepció que la figura que ens apareix és una el·lipse o un cercle (per a aquesta darrera opció, la de dibuixar un cercle, hem de prémer la tecla de majúscules, la que té dibuixada una fletxa cap amunt, i sense deixar-la de prémer hem de dibuixar l'el·lipse amb el ratolí: veurem llavors que ens surt un cercle perfecte).

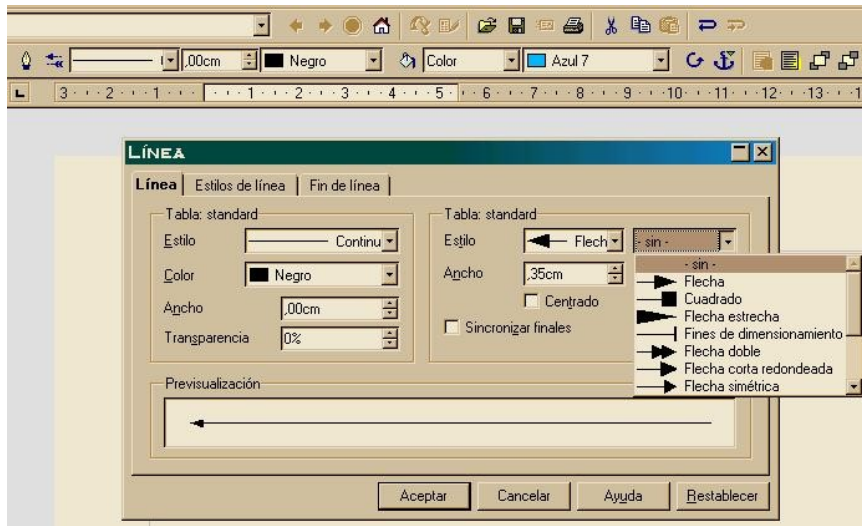
- L'eina **línea**

Una vegada que tenim els diagrames que ens interessen per al nostre mapa conceptual (en podem eliminar-ne, afegir-ne més, i/o modificar-los en qualsevol moment) ens interessa lligar-los mitjançant línies i fletxes. Per aconseguir-ho hem de seleccionar l'eina línia i situar-nos en el diagrama de partida, fer clic, i arrossegar el ratolí fins a arribar al diagrama d'arribada. Si no hem configurat el *fin de línea*, els diagrames quedaran lligats amb una línia però encara sense fletxes:

Si ara volem que la línia acabi en fletxa per un costat o pels dos costats, haurem de seleccionar la línia (es fa un clic damunt) i llavors, pitjant el botó dret del ratolí, ens sortirà el menú contextual ja conegut per nosaltres; seleccionem l'opció *línea* i llavors, a la pestanya *fin de línea* podem triar els acabaments que volem per als dos costats de la línia. Si després volem baratar només un dels dos costats, hem d'anar a la pestanya *línea* des d'on podem modificar per separat els dos costats. També podem baratar, triant les pestanyes corresponents, l'estil de línia, el seu gruix, etc., tal com hem fet en el cas del triangle i de l'el·lipse. També podem fer totes aquestes modificacions des de la barra d'objectes horitzontal que se'ns ha activat, ben igual que passava en els casos anteriors del rectangle i l'el·lipse, quan hem seleccionat la línia.

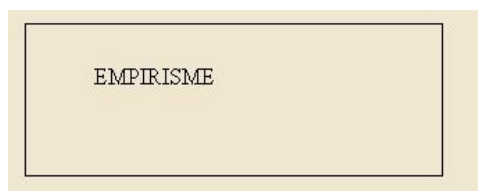
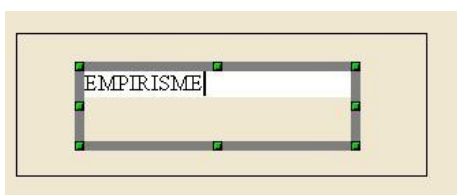

- L'eina **texto**

Per a un mapa conceptual és fonamental el text. Una vegada dibuixat l'esquema amb els diagrames que volem i enllaçats amb les fletxes i línies escaients, és l'hora d'afegir el text als diagrames i fora d'aquests (en el cas dels connectors-relators entre diagrames).

Primer hem de desmarcar el diagrama en el qual volem escriure, fent clic fora d'aquest. Una vegada fet, anam a la barra d'eines vertical i, d'entre les eines de dibuix que venim emprant, seleccionam l'eina *texto*. Anam cap al diagrama que ens interessa i feim clic damunt i, sense deixar de prémer, arrossegam fins que el quadre de text que es crea ocupi la part del diagrama que pensam que és necessària (és igual si feim llarg, després aquest quadre de text no es visualitza i, a més, es pot modificar). Feim clic fora del diagrama i llavors ens queda el text fixat:

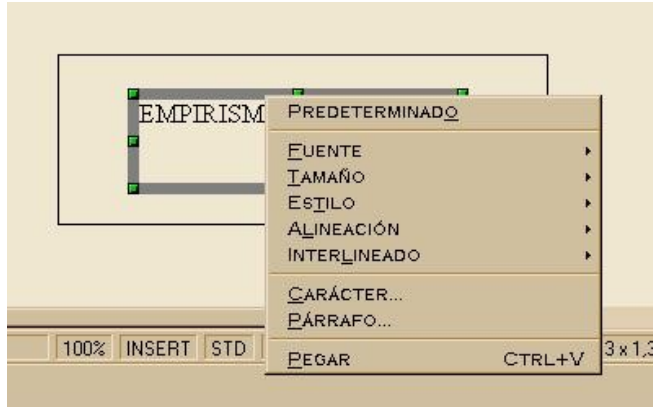

Si volem posar un relator-connector fora dels diagrames, per exemple enmig o al costat d'una línia o d'una fletxa, perquè ens especifiqui quina relació hi ha entre el contingut conceptual de dos diagrames, llavors hem de procedir igual, però hem de situar el quadre de text en el lloc que vulguem escriure. Si una vegada escrit no ens queda allà on volem, només ens hem de situar damunt del text, fer clic una vegada i dur el text a la posició exacta que volem, arrossegant-lo amb el ratolí.

Una manera molt més ràpida d'escriure dintre d'un diagrama és fer clic dues vegades seguides sobre aquest, i llavors se'ns activa la possibilitat d'escriure-hi dins però sense alguns dels avantatges d'un quadre de text.

Per modificar els atributs del text, hem de fer dos clics seguits damunt del text que volem modificar, i llavors, pitjant el botó dret del ratolí (o anant a *formato* de la barra de menús de de

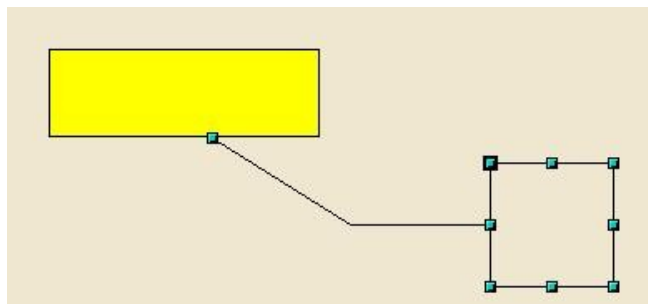
de la pantalla), tindrem accés a un menú contextual que ens permetrà, prèvia selecció del text desitjat, baratar la font, la mida, l'estil, l'alineació, etc., de la mateixa forma que ho fem amb un processador de textos ordinari:

- L'eina **leyenda**

Aquesta eina ens permet de forma ràpida i intuïtiva fer derivar, a partir d'un diagrama principal, altres diagrames amb la línia de connexió ja inclosa, de forma que el diagrama resultant i el diagrama principal queden lligats. Una vegada seleccionada aquesta eina, hem d'anar fins al diagrama principal i fer clic sobre el costat d'aquest diagrama d'on volem que surti la línia, arrossegant posteriorment fins a arribar al lloc on volem que quedi situat el nou diagrama:

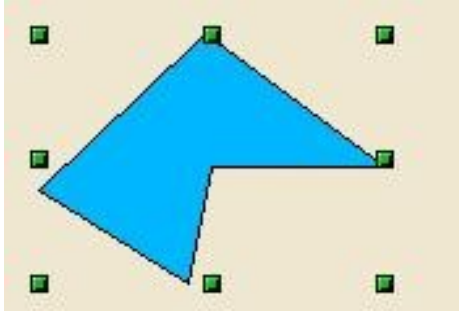
La línia i el diagrama resultants es poden modificar si, una vegada seleccionats (tal com apareixen a la imatge anterior), pitjam el botó dret del ratolí i procedim com ho hem fet amb les eines *rectángulo* i *línea*. Òbviament es pot aplicar de nou l'eina *leyenda* al nou diagrama generat, i així successivament.

- L'eina **polígono**

Aquesta eina ens permet generar diagrames poligonals de costats rectilinis. Una vegada seleccionada hem de fer clic allà on volem començar el polígon i, arrossegant el ratolí, situar-nos allà on vulguem que s'acabi el primer costat del polígon, deixant llavors de pitjar el ratolí;

ara sense arrossegar el ratolí ens situam allà on volem que acabi el segon costat del polígon i llavors feim clic, i així successivament... L'eina polígon es desactivarà quan tanquem el polígon, és a dir, quan ens situem amb el ratolí de nou en el punt on hem començat a dibuixar-lo i fem un doble clic. També es pot desactivar aquesta eina fent doble clic en qualsevol moment, però llavors el polígon ens quedarà obert.

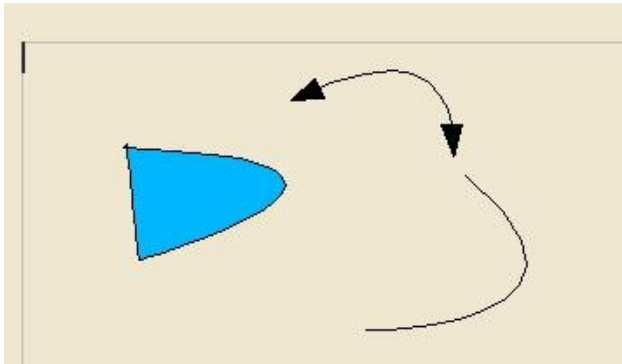
Si volem modificar els atributs del polígon resultant, l'hem de seleccionar (tal i com apareix a la figura de dalt) i procedir de la mateixa forma que amb l'eina *rectàngulo*.

- L'eina **bézier**

Ens permet generar també figures planes, com en el cas anterior, però amb el primer costat corbat. Hem de procedir igual que amb l'eina anterior, però sabent que el primer costat de la figura serà corbat.

Però, sobretot, aquesta eina ens pot servir per generar línies corbes, simplement si quan tenim dibuixat el primer costat de la figura llavors feim doble clic. Si volem modificar la línia resultant per posar-li, per exemple, puntes de fletxa, només haurem de procedir com ho hem fet a l'eina *línea*. La línia corba resultant, ben igual que les línies rectes estudiades més amunt, es poden traslladar pel document si ens hi posam damunt, feim clic i les arrossegam fins al lloc desitjat.

Activitat de reforç 1

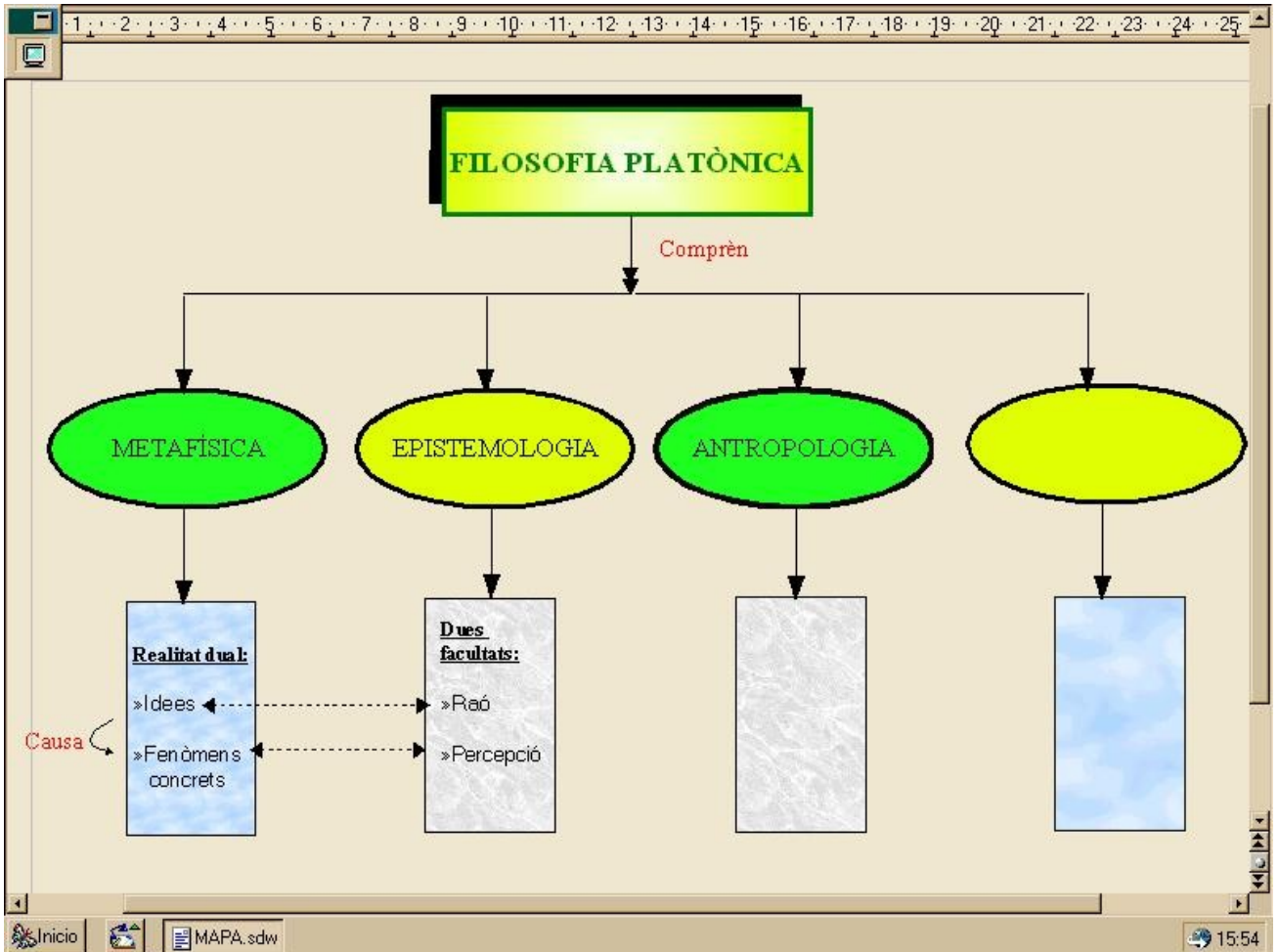
Altres eines de dibuix

Existeixen altres eines de dibuix en el processador de textos de l'StarOffice que ens poden ser d'utilitat, encara que la seva utilització és menys freqüent.

Investiga per a què serveixen les eines de la imatge anterior i valora si et poden aportar quelcom en l'elaboració de mapes conceptuals. Si hi tens algun dubte consulta el teu tutor i/o utilitza l'ajuda de l'StarOffice mateix (recorda't de l'ajuda contextual del "Help agent").

Podeu veure a continuació un exemple de mapa conceptual generat amb l'StarOffice:

Activitat d'entrega obligada 1 Elaboració d'un mapa conceptual amb StarOffice

Per fer aquesta activitat d'entrega obligada tens dues opcions:

- Primera opció: reproduïx i posteriorment completa el mapa conceptual de la imatge superior amb l'StarOffice. Quan ho hages fet, desa l'arxiu amb el nom "mapa" i envia'l al tutor a través del correu del WebCt.
- Segona opció: fes un mapa conceptual del següent text de contingut ètic, emprant com a mínim tres tipus de diagrames diferents, i línies (rectes i corbes) amb i sense fletxes, desa l'arxiu amb el nom "mapatext" i envia'l al tutor a través del correu del WebCt:

Ciencia y anticiencia (Aurora González Caballero)

“Hoy día está bastante extendida una actitud de rechazo a la ciencia. Esta actitud es lógica dados los desastres ecológicos que continuamente se producen: Chernobyl, el efecto invernadero, los envenenamientos de ríos y mares; o si pensamos en el poder de destruir y matar que la ciencia pone en nuestras manos: desde Hiroshima y Nagasaki ya son muchos los países que disponen de armas atómicas, pero es que además las armas convencionales han llegado a ser tan eficaces y baratas que cualquier grupillo puede formar un ejército a poco que se lo proponga. Por estas razones hay mucha gente que desconfía de la ciencia y la acusa de buscar su continua innovación sin pensar en las terribles consecuencias que provoca y muchos ven una equivalencia entre ciencia y destrucción o deshumanización.

Pero, aunque estas críticas a la ciencia estén muy fundamentadas, tampoco podemos olvidar que gracias a los avances científicos y tecnológicos hoy se curan enfermedades que hace años era impensable curar, que nuestra esperanza de vida ha crecido y lo sigue haciendo, que hemos sido liberados de la mayor parte del trabajo doméstico que hace no muchos años ocupaba la jornada completa de las mujeres, que la capacidad de comunicarnos o trasladarnos a cualquier parte del planeta es enorme y que cada día sabemos más cosas sobre el mundo y sobre nosotros mismos lo cual sirve para alimentar a nuestra curiosidad innata y nos hace evolucionar.

También es cierto que la mayoría de estos avances sólo están al alcance de una pequeña parte del planeta, los países desarrollados, y aun en estos países no todas las personas pueden disponer en la misma medida de ellos, por lo tanto es legítimo y necesario aspirar, desde un punto de vista solidario, pero también de forma egoísta, para poder disfrutar de un desarrollo sostenible, a que los avances científicos sirvan para el progreso de todos y no para el beneficio de unos pocos, y a que se haya medidas democráticas de control sobre las decisiones que se tomen en el terreno científico y tecnológico, decisiones que pueden afectar profundamente a nuestras vidas y a las de nuestros descendientes, por ejemplo, las referentes a las aplicaciones de la energía atómica, la ingeniería genética o la contaminación industrial.

Algunas de estas actitudes de rechazo al desarrollo científico y tecnológico están alimentadas por la nostalgia de un paraíso perdido, un reino del espíritu ajeno o antagonista de las leyes de la racionalidad. Así, alguna filosofía posmoderna propone la ruptura con la racionalidad, entendida ésta como los límites impuestos por una lógica de validez universal a nuestra forma de pensar. Esta ruptura hace que el discurso, liberado de las restricciones impuestas por la lógica, sea abierto, sincero, condicionado históricamente y políticamente por la persona que crea ese discurso. Por lo tanto, ningún discurso tendrá más validez que otro, y no existe autoridad que pueda impartir conocimiento.

La opinión del científico o del experto valdrá lo mismo que la de cualquier otra persona aun en el caso de sostener cosas opuestas, ya que al romperse los límites de la lógica, A y no A pueden ser simultáneamente ciertos. Para esta forma de pensar no hay verdades universales porque lo que uno dice está condicionado por su sexo, su raza, su posición en la sociedad.

Dentro de este marco de rechazo al desarrollo científico, de relativismo cognitivo y de tolerancia con todo tipo de ideas, es donde se da el auge de las pseudociencias. Así vemos como, en los medios de comunicación y en la opinión de mucha gente, se le da la misma credibilidad a hechos o leyes científicas probadas y contrastadas, que a otras teorías abandonadas hace siglos como la astrología, o que nunca han podido ser probadas como la percepción extrasensorial; a la medicina oficial, con todos los defectos que pueda tener, que al curanderismo o cosas tan estrafalarias y crueles como el método Hamer para curar el cancer”

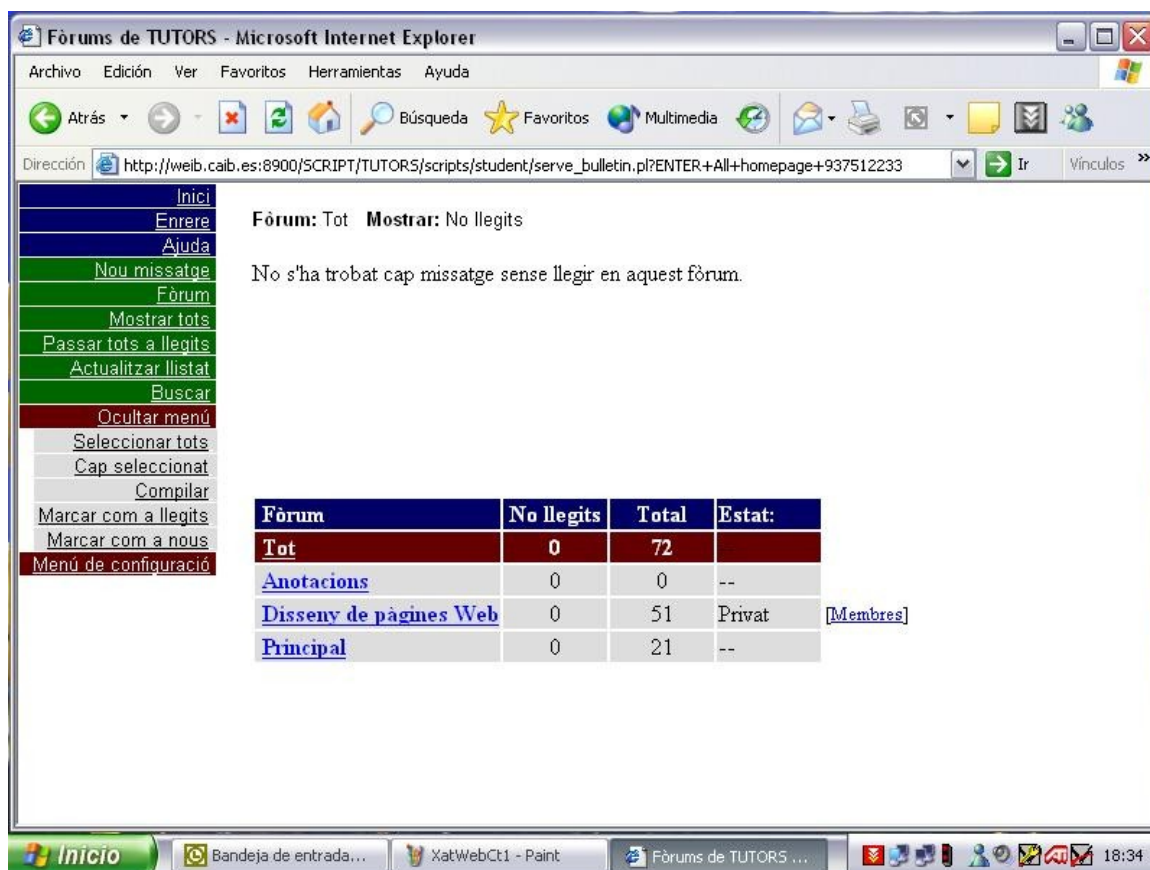
3. EL FÒRUM I EL XAT

Dues de les eines més interactives que ens ofereix Internet són el fòrum i el xat; tant l'una com l'altra ofereixen grans possibilitats per a la investigació, per a la discussió i per a la didàctica filosòfica. En aquesta unitat del curs intentarem analitzar i emprar algunes d'aquestes possibilitats, utilitzant bàsicament els fòrums i xats de l'entorn de formació del curs, el WebCT; també farem referència als fòrums de la Weib, explicarem com accedir-hi, i emprarem un d'aquests fòrums, el de filosofia ("Diàleg Filosòfic"), que a diferència dels fòrums del WebCT estarà operatiu i al nostre servei fins i tot quan el curs hagi acabat (la qual cosa ens pot donar als professors de filosofia de la CAIB un canal obert per mantenir-nos en contacte i intercanviar tot tipus d'informació relacionada amb la nostra matèria). Per acabar, també farem referència a alguns fòrums i xats d'altres llocs d'Internet, encara que només a títol informatiu.

3.1. EL FÒRUM

El fòrum és una eina que ens pot permetre, als professors en general i als de filosofia en particular, "dialogar" i intercanviar informació sense necessitat de trobar-nos en el mateix lloc (espai físic) ni al mateix moment.

3.1.1. EL FÒRUM DEL WEBCT

Al manual de l'alumnat del WebCT, entre la pàgina 9 i la pàgina 15, se us explica clarament el funcionament i les eines dels fòrums que hi ha a l'entorn de formació WebCt, des del qual interactuarem per fer aquest curs. Per tant, en aquest apartat, més que explicar les eines d'aquest fòrum, intentarem fer alguna aplicació que ens permeti veure la seva utilitat per al diàleg filosòfic.

Activitat d'entrega obligada 2

- Ves al fòrum "Aristòtil", on trobaràs un text del filòsof del mateix nom, penjat prèviament pel tutor. Contesta les preguntes que es fan i penja les teves respostes al mateix fòrum.
- Per acabar, fes la rèplica a les respostes que altres companys del curs hagin donat a les mateixes qüestions (com a mínim dues rèpliques), i penja-les al mateix fòrum.

3.1.2. ELS FÒRUMS DEL WEIB

Quan acabem aquest curs, els professors de filosofia que vulguem podrem continuar en contacte des del fòrum "Diàleg Filosòfic", que es troba dintre de l'apartat "FÒRUMS", que la Conselleria d'Educació posa al nostre abast a la pàgina del [WEIB](http://weib.caib.es/) (<http://weib.caib.es/>):

Per entrar a aquests fòrums se us demanarà un nom d'usuari i una contrasenya: heu de posar exactament el mateix nom i la mateixa contrasenya que heu emprat per configurar el vostre compte de correu de la Conselleria.

Forum Info	Replies	Topics	Last Post
» Announcements			
Benvinguda	[Read]		June 14, 2001
» Fòrums generals			
Educació Infantil i Primària Currículums, didàctiques específiques, formació del professorat, problemàtica general de les etapes, ...	0	2	Date: Sep. 23, 2001 Time: 10:10pm by: fmorell
Educació Secundària Currículums, didàctiques, formació del professorat, ...	0	2	Date: April 4, 2002 Time: 1:49am by: est
Diàleg Filosòfic Aquest Fòrum pretén ser una eina per als professors i professores de Filosofia de la CAIB, un lloc on intercanviar informació, opinions, idees i experiències sobre filosofia i sobre la didàctica de la filosofia, amb l'objectiu final de millorar la nostra competència científica, pedagògica i professional	0	1	Date: June 21, 2002 Time: 10:51am by: Josep Lluís Romero
» Fòrums del projecte Xarxipèlag			
Coodinadors del projecte Fòrum del professorat coordinador de centre del projecte Xarxipèlag (Moderated by: rcortes)	40	29	Date: June 15, 2002 Time: 6:32pm by: toni mas
Aspectes generals del projecte Xarxipèlag Formació del professorat, formació a distància, utilització	2	3	Date: July 8, 2001 Time: 11:14am

Una vegada dintre dels fòrums, us haureu de registrar si voleu participar en algun dels fòrums que hi ha. Per registrar-vos-hi se us demanarà de nou un nom d'usuari i una contrasenya, que no tenen perquè ser les mateixes que heu emprat per entrar als fòrums del WEIB. Les instruccions sobre el funcionament de les eines d'aquest fòrum les podeu trobar a http://weib.caib.es/Forums/instruccions_forum.htm

Activitat opcional 2

Vés al fòrum "Diàleg filosòfic" del WEIB i penja un missatge de benvinguda a la resta de companys.

Has de tenir en compte que per poder-ho fer t'has d'haver registrar abans, tal com s'explica més amunt.

3.1.3. ALTRES FÒRUMS I LLISTES DE CORREU

A part dels fòrums esmentats, hi ha també webs filosòfiques que disposen de fòrum. Per la seva banda, i a mig camí entre els fòrums i el correu electrònic, hi ha també les llistes de correu: una llista de correu permet, prèvia subscripció, rebre i enviar missatges de forma automàtica a la resta del grup que està subscrit a la mateixa llista. D'entre les àrees relacionades amb la filosofia, aquests grups estan especialitzats en temàtiques ben concretes:

Recursos addicionals

Pàgines on hi ha fòrums de filosofia i llistes de correu:

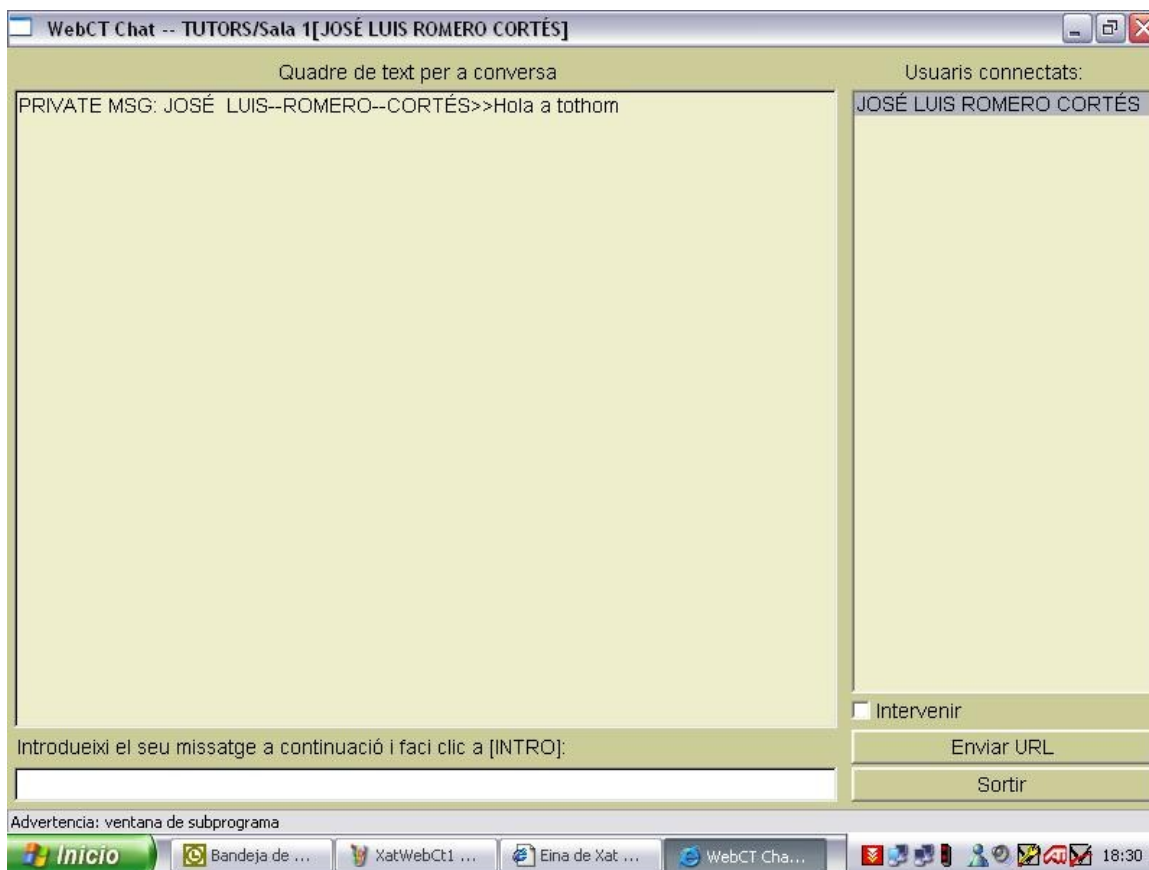
- [Polylog](http://www.polylog.org/index-es.htm) (http://www.polylog.org/index-es.htm): "Foro para el filosofar intercultural", diu el seu encapçalament.
- [Proyecto de filosofia en español](http://www.filosofia.org/) (http://www.filosofia.org/): ens ofereix llistes de correu de temàtiques filosòfiques diverses, com ara antropologia, marxisme, estètica, CTS, filosofia grega i hel·lenística, etc.
- [Cinicos.com](http://www.cinicos.com/foros.asp) (http://www.cinicos.com/foros.asp): llista de fòrums a la que podem accedir amb un cercador propi.
- [Prometheus XXI](http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm) (http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm): aquesta plana ens permet discutir a través de fòrums de ciència i tecnologia.
- [Sociedad de lógica, metodología y filosofia de la ciencia](http://www.melodysoft.com/cgi-bin/foro.cgi?ID=solofici) (http://www.melodysoft.com/cgi-bin/foro.cgi?ID=solofici): si volem discutir temes de lògica, metodologia o filosofia de la ciència, aquí trobarem els fòrums adequats.
- [Cuaderno de materiales](http://www.filosofia.net/materiales/index.html) (http://www.filosofia.net/materiales/index.html): inclou fòrums de discussió de temàtica diversa.
- [Filosofia](http://www.xtec.es/~aguiu1/socials/filosof.htm) (http://www.xtec.es/~aguiu1/socials/filosof.htm): ofereix llistes de correu per a professors de ciències socials en general i de filosofia en particular.
- [Lechuza](http://www.filosofia.org/lec/lelistas.htm#02) (http://www.filosofia.org/lec/lelistas.htm#02): aquest cercador de filosofia ens ofereix, a més a més, una important col·lecció de llistes de correu ordenades per matèries.
- [Elaleph.com](http://www.elaleph.com/biblioteca.cfm?) (http://www.elaleph.com/biblioteca.cfm?): funciona com a biblioteca-libreria digital que inclou també un apartat de fòrums.

3.2. EL XAT

Com ja deveu saber, el xat, a l'igual que el fòrum, ens permet el diàleg sense ser al mateix lloc, encara que sí és necessari en aquest cas que les persones que vulguin dialogar es trobin al mateix moment connectades al xat, ja que es tracta d'un diàleg on-line.

3.2.1. EL XAT DEL WEBCT

També al manual de l'alumne trobareu, a les pàgines 18 i 19, informació precisa de com emprar el xat i les seves eines. Nosaltres, aquí, farem una activitat que ens permeti comprovar les potencialitats d'aquesta eina telemàtica per a la filosofia:

Activitat d'entrega obligada 3

Treball en grup emprant el xat del WebCT

- Envia un missatge de correu al tutor quan hagi arribat a aquesta activitat.
- Posteriorment, el tutor us convocarà als companys del mateix grup un dia i una hora determinada per fer un xat.
- Al fòrum "Xat" trobaràs un text i una sèrie de preguntes; una vegada discutides al xat amb els companys del teu grup, i aconseguit un mínim de consens, el portaveu que trieu haurà de resumir i penjar les vostres conclusions al mateix fòrum "Xat".
- Posteriorment, el tutor us convocarà a un xat final on tots els grups debatran les seves conclusions. S'haurà d'intentar arribar a una sèrie d'acords, que hauran de ser redactats posteriorment pel portaveu de cada grup i penjats de nou al fòrum "Xat".

3.2.2. ALTRES XATS

Ben igual que passa amb el cas dels fòrums, també podem trobar llocs a Internet que ens ofereixen la possibilitat de fer un xat.

Altres webs on podem trobar xats de temàtica filosòfica:

- [Navegació filosòfica](http://www.xtec.es/~lalegret/index.htm) (<http://www.xtec.es/~lalegret/index.htm>): té la possibilitat de fer xats. Òbviament, cal quedar abans a un dia i una hora determinada, com a la resta de xats.
- [Cuaderno de materiales](http://www.filosofia.net/materiales/index.html) (<http://www.filosofia.net/materiales/index.html>): aquesta revista on-line inclou també xats per discutir on-line qüestions filosòfiques
- [Cuadernos de la aldea](http://artnovela.com.ar/) (<http://artnovela.com.ar/>): portal de filosofia que inclou un xat "instantani"...

4. WEBS FILOSÒFIQUES A INTERNET

Actualment a Internet la Web s'ha convertit en la utilitat més emprada per a tot tipus de tasques. Utilitats com els fòrums, els xats i, fins i tot el correu electrònic, s'empren ara en bona mesura des de l'entorn de la web. Però, a la vegada, la web continua sent bàsicament el lloc idoni per oferir i donar a conèixer projectes de tot tipus (polítics, mediambientals, ONG, multimèdia, educatius, etc.). És en aquesta darrera aplicació on la web esdevé el lloc oportú per mostrar projectes educatius en general (individuals i/o col·lectius), i filosòfics en particular.

Com passa amb la resta de temàtiques, podem trobar infinitat de webs de contingut filosòfic a Internet. Començant per una primera distinció entre webs institucionals i webs personals o "privades" (ja veurem en cada moment els avantatges d'aquestes dues categories de web), a la xarxa podem trobar webs filosòfiques gairebé de totes les temàtiques possibles: de lògica i de ciència, de filosofia política, d'ètica, d'epistemologia i metafísica, generalistes, monogràfiques, etc. També, pel que fa als recursos que hi ha en aquestes planes, la llista és extensa: podem trobar textos i textos comentats, revistes, monografies i llibres en format digital, qüestionaris i solucionaris, ressenyes bibliogràfiques i biogràfiques, arxius i bases de dades de biblioteques, fons editorials, hemeroteques, diccionaris i enciclopèdies on-line, etc.

En aquest mòdul intentarem, després de fer una primera distinció entre webs personals i institucionals, seleccionar algunes de les webs més interessants i donar a conèixer les seves principals característiques, classificant-les primer segons les temàtiques esmentades més amunt, i després segons els tipus de recursos que ens poden oferir. S'ha de tenir en compte, però, que aquestes webs poden desaparèixer amb el temps ("volatilitat") i, per açò, inclourem al final d'aquest apartat 4 unes estratègies de recerca de pàgines web, de forma que cadascú sigui capaç de trobar, pel seu compte, aquelles webs de filosofia que li interessin i que, en un moment determinat, estiguin actualitzades i actives. Aquestes estratègies de recerca també permetran que tothom que vulgui pugui ampliar el nombre de pàgines treballades en aquest mòdul.

4.1. WEBS INSTITUCIONALS I WEBS PERSONALS

En principi la distinció no té per què tenir res a veure amb la qualitat de les webs. Com veurem, hi ha webs personals d'una gran qualitat, que no tenen res a envejar a les millors webs institucionals. Malgrat tot, però, hi sol haver algunes diferències que convé conèixer:

- Les webs institucionals (per exemple la del [CSIC](http://www.ifs.csic.es/), <http://www.ifs.csic.es/>) solen ser rigoroses pel que fa a l'actualització de les seves planes, i és difícil no trobar-les al dia. Açò també pot passar amb les personals, però l'actualització moltes vegades depèn d'algunes contingències, com ara el temps o la dedicació que el seu creador els pot dedicar.
- Les webs institucionals solen mantenir-se al llarg del temps, no són abandonades ni tampoc és normal que baratin d'adreça i, si ho fan, ho solen comunicar.
- Les webs personals són, amb més freqüència, menys academicistes, és a dir, solen tractar temes i aspectes filosòfics més difícils de trobar amb webs institucionals, que solen seguir patrons més tradicionals (apartats d'història de la filosofia, d'autors, textos, etc.).

Dit açò, s'ha de tornar a insistir que hi ha webs creades i desenvolupades per una única persona (o unes poques) que, al marge d'institucions públiques o privades, tenen una gran qualitat i que, per tant, seran també analitzades en aquest curs.

Com a exemple de web institucional podem anomenar:

- La del [Instituto de Filosofia](http://www.ifs.csic.es/) (<http://www.ifs.csic.es/>), del CSIC: lligada al Centro Superior de Investigaciones Científicas és el paradigma de web institucional, on difícilment deixarà d'estar actualitzada i al dia. En aquest cas es dedica, sobretot, a informar de les activitats investigadores de la secció de filosofia del CSIC. Ens informa de les activitats filosòfiques de cada mes (congressos i seminaris, nacionals i internacionals) organitzats per ells i per

altres institucions. Interessant és l'apartat on podem conèixer les investigacions filosòfiques que actualment es duen a terme a l'institut de filosofia del CSIC.

Altres webs institucionals que podem citar són:

- [Federación de Asociaciones de Filosofía](http://fesofi.filosofia.net/index.htm) (http://fesofi.filosofia.net/index.htm): recull els estatuts de la federació i ens informa de quines en formen part.
- [Sociedad de Filosofía de Castilla-La Mancha](http://www.filosofos.org/sfcm/index.html) (http://www.filosofos.org/sfcm/index.html): a destacar la seva biblioteca virtual, amb textos complets de bastants filòsofs. També s'informa de l'organització periòdica de jornades i congressos.
- [Sociedad Asturiana de Filosofía](http://saf.filosofia.net/) (http://saf.filosofia.net/): bàsicament dedicada a informar de les activitats de l'associació.
- [Asociación de Hispanismo Filosófico](http://ahf.filosofia.net/) (http://ahf.filosofia.net/): a més a més d'informar de les activitats de l'associació, té adreces de webs filosòfiques d'àmbit hispà.
- [Sociedad Española de Fenomenología](http://www.cica.es/aliens/sefe/) (http://www.cica.es/aliens/sefe/): associació dedicada a recollir, com el seu nom indica, recursos a Internet sobre fenomenologia.
- [Facultat de Filosofia de la Universitat de Múrcia](http://www.um.es/~facilos/) (http://www.um.es/~facilos/): típica plana de facultat de filosofia, on se'ns informa, sobretot, de qüestions relatives a la pròpia facultat

Per la seva banda, de webs personals n'hi ha moltíssimes. Ja ens referirem a algunes d'aquestes quan comentem les diferents temàtiques i recursos que podem trobar en aquestes planes, però ara, com a exemple de webs personals molt cuidades i treballades, podem citar les següents:

- [Internet a l'aula](http://www.xtec.es/aulanet/socials/ie/credit4/04/repro44g.htm) (http://www.xtec.es/aulanet/socials/ie/credit4/04/repro44g.htm): és una plana amb una quantitat important de recursos didàctics, que haurem de tenir en compte en el seu moment.
- [Filosofía interactiva](http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html) (http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html): com ja veurem, destaca per la seva secció d'entrevistes a intel·lectuals i filòsofs, algunes de les quals tenen un contingut ètic.
- [El tractament dels valors morals a l'escola](http://www.xtec.es/~jmeya1/index.htm) (http://www.xtec.es/~jmeya1/index.htm): també és una plana amb recursos didàctics, però centrada sobretot en el tema dels valors
- [Filoètica](http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm) (http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm): de la mateixa orientació i temàtica que l'anterior.

- [Filòpolis](http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm) (http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm): us imaginau una ciutat virtual on tot voltàs entorn de la filosofia? Aquest és el lloc.
- [Cibernous](http://www.cibernous.com/) (http://www.cibernous.com/): també amb recursos pedagògics, com ara una bona història de la filosofia

4.2. LA TEMÀTICA DE LES WEBS DE FILOSOFIA

Una forma d'intentar classificar les planes de filosofia que podem trobar a Internet, és agrupar-les per temàtiques, seguint més o menys les divisions clàssiques que sempre s'han aplicat a la filosofia. També s'ha de dir que només ens referirem, en la major part dels casos, a planes editades en català o en castellà.

S'ha de tenir en compte que hi ha multitud de webs i, per tant, aquí ens haurem de referir a una mínima part d'aquestes. De totes formes, al final d'aquest apartat del curs es donaran recursos per tal que cadascú amplii la seva pròpia selecció de webs filosòfiques.

Així, una possible classificació de webs seria la següent:

4.2.1. WEBS GENERALISTES I "PORTALS"

Moltes de les webs que trobam a Internet sobre filosofia intenten abastar totes les temàtiques (història de la filosofia, ètica i política, lògica i ciència, etc.) i tots els recursos possibles (eines per a l'aula, textos, ressenyes, revistes, monografies, etc.). De vegades, ho fan incloent elles mateixes aquests recursos, de vegades són una mena de "portals" que en lloc d'incloure directament els recursos ens envien cap a altres planes on es troben aquests. Així i tot, de vegades destaquen en algun apartat en concret, i per açò les tornarem a esmentar en el seu moment.

- [Filosofia interactiva](http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html) (http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html): trobam gairebé de tot. Alguns apartats es troben en la mateixa web (p.e., explicació del pensament dels principals filòsofs i dels principals temes filosòfics, apartat d'ètica i de psicologia), d'altres se'ns dona la direcció (se'ns indiquen les novetats que hi ha en altres webs). Com a curiositats es pot dir que inclou un "test psicològic" en línia, o entrevistes a filòsofs.
- [Recursos de filosofia en español](http://www.galeon.com/filoesp/) (http://www.galeon.com/filoesp/): com el seu mateix nom indica, és una guia de tota mena de recursos (revistes, textos, universitats, webs de filosofia, etc.).
- [Filosofia.net](http://www.filosofia.net/) (http://www.filosofia.net/): s'anuncia a si mateixa com el "portal de filosofia" a Internet. Gairebé inclou enllaços cap a qualsevol temàtica i recurs. Ens envia cap a altres portals de filosofia.
- [Filosofia en la Xarxa](http://www.geocities.com/Athens/Agora/2979/xarxa.htm#xarxa) (http://www.geocities.com/Athens/Agora/2979/xarxa.htm#xarxa): Portal senzillet però decent. Inclou diversos cercadors específics de filosofia.
- [Filosofia](http://www.xtec.es/~aguiu1/socials/filosof.htm) (http://www.xtec.es/~aguiu1/socials/filosof.htm): mig portal de filosofia mig web educativa, té un apartat amb enllaços ordenats per categories (ètica, sociologia, bioètica, ciència, lògica, epistemologia, psicologia, sociologia i política, història de la filosofia i religió). També té enllaços a recursos.
- [Anabasis Digital](http://www.anabasisdigital.com/) (http://www.anabasisdigital.com/): és un "portal bibliogràfic" de filosofia, però com veurem en posteriors apartats inclou també molts més recursos, com ara una revista de filosofia del mateix nom molt digna.
- [Idea Sapiens](http://www.ideasapiens.com/) (http://www.ideasapiens.com/): portal filosòfic molt interessant, que inclou també continguts propis, com ara un apartat amb l'explicació del pensament dels principals pensadors de totes les èpoques. També té un apartat de *destacados* i un altre on s'analitzen a fons alguns pensadors, com ara Nietzsche. A destacar també un apartat sobre psicologia molt interessant.
- [Navegació filosòfica](http://www.xtec.es/~lalegret/index.htm) (http://www.xtec.es/~lalegret/index.htm): aquest lloc té un apartat on ens classifiquen, per categories, un munt de recursos filosòfics (enciclopèdies, temes, textos) que podem trobar a la xarxa; però s'ha de dir que molts d'aquests recursos són en idioma estranger. També té un apartat on ens explica com fer una recerca filosòfica ben feta a Internet.

- [Centro telemático de filosofía](http://www.blues.uab.es/filosofia/centrotelematico.html) (http://www.blues.uab.es/filosofia/centrotelematico.html): inclou direccionaments cap a gairebé tot tipus de recursos i temàtiques de filosofia, encara que de continguts en té pocs; pot ser considerada, per tant, gairebé un “portal”.
- [Cuadernos de la Aldea](http://artnovela.com.ar/) (http://artnovela.com.ar/): portal argentí molt interessant, encara que una mica massa comercial...

4.2.2. WEBS D'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

Aquí farem referència a aquelles webs que inclouen en algun dels seus apartats una explicació (consultable en línia) dels principals filòsofs i corrents filosòfiques de la Història. En moltes ocasions aquestes webs tenen una orientació didàctica, i inclouen aquestes històries com un recurs pedagògic més:

- [Seminario latinoamericano de filosofía y historia de las ideas](http://www.kanslis.lu.se/latinam/indexe.htm) (http://www.kanslis.lu.se/latinam/indexe.htm): plana molt interessant que inclou la possibilitat de debatre múltiples qüestions de la història del pensament.
- [Cibernous](http://www.cibernous.com/) (http://www.cibernous.com/): inclou una molt interessant història de la filosofia ordenada per autors.
- [Filosofia interactiva](http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html) (http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html): com hem comentat a l'apartat anterior, aquesta web disposa d'una història de la filosofia, senzilla però clara.
- [Idea Sapiens](http://www.ideasapiens.com/) (http://www.ideasapiens.com/): disposa d'una història de la filosofia per èpoques i per autors bastant decent.
- [Internet a l'aula](http://www.xtec.es/aulanet/socials/ie/credit4/04/repro44g.htm) (http://www.xtec.es/aulanet/socials/ie/credit4/04/repro44g.htm): aquesta web de recursos per a professors inclou una bona explicació del pensament de diverses èpoques i autors.
- [Filosofia](http://www.inicia.es/de/diego_reina/) (http://www.inicia.es/de/diego_reina/): aquesta plana, pensada com veurem més endavant per treballar a l'aula, inclou una història de la filosofia consultable per èpoques i autors.
- [Historia de la filosofía](http://www.educa.rcanaria.es/usr/ibjoa/Filos/menú.html) (http://www.educa.rcanaria.es/usr/ibjoa/Filos/menú.html): senzilleta, ens pot ser d'utilitat perquè els alumnes hi treballin directament. Organitzada per èpoques.

4.2.3. WEBS D'ÈTICA I/O POLÍTICA

Moltes webs inclouen apartats d'ètica i filosofia, però n'hi ha que estan dedicades exclusivament a aquesta temàtica:

- [Edualter](http://www.pangea.org/edualter/index.ca.htm) (http://www.pangea.org/edualter/index.ca.htm): xarxa de recursos sobre educació per a la pau, el desenvolupament i la interculturalitat (inclou moltíssima bibliografia actualitzada sobre aquests temes). Disposa d'una agenda d'activitats: cursos, tallers, jornades, conferències, exposicions, campanyes.
- [El tractament dels valors morals a l'escola](http://www.xtec.es/~jmeya1/index.htm) (http://www.xtec.es/~jmeya1/index.htm): diverses propostes per treballar a l'escola els valors morals (inclou un recull d'adreces on poder ampliar aquests recursos). Té estructura d'unitat didàctica.
- [Web de bioètica](http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/9830/) (http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/9830/): interessant web si volem endinsar-nos en aquesta problemàtica tan actual, amb articles de diversos autors.
- [Bioètica.org](http://www.bioetica.org/) (http://www.bioetica.org/): de la mateixa temàtica que l'anterior, inclou una interessant revista, textos i algun llibre electrònic sobre bioètica.
- [Ètica i filosofia política](http://www.upf.es/iuc/buey/etica-a/) (http://www.upf.es/iuc/buey/etica-a/): pàgina vinculada a la Universitat Pompeu Fabra, recull bàsicament el temari d'un curs d'ètica i política de la UPF del curs 97-98. Per aclarir alguns conceptes.
- [Ètica de situacions](http://www.xtec.es/~csarrate/index.htm) (http://www.xtec.es/~csarrate/index.htm): recull una experiència real a l'aula sobre la lectura d'una obra de teatre i la reflexió ètica posterior que es va originar.
- [Filoètica](http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm) (http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm): encara que aquesta web sortirà en altres apartats perquè tracta diverses temàtiques, el seu apartat d'ètica, també amb una orientació didàctica, és molt important. Per exemple, inclou fitxes de pel·lícules per treballar a classe i un apartat de dilemes morals.
- [Filòpolis](http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm) (http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm): podem dir gairebé el mateix que de la web anterior. Inclou, per exemple, una llista numerada (elaborada amb les votacions dels

visitants de la web) sobre els valors que estan més de moda actualment. També fa referència a les implicacions ètiques i filosòfiques que poden tenir els avenços científico-tecnològics.

- [Filosofia interactiva](http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html) (http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9247/filosofia.html): aquesta web ja mencionada inclou també un apartat prou important sobre ètica. Té una secció d'entrevistes a intel·lectuals i filòsofs, algunes de les quals tenen un contingut ètic.
- [Educar en la diferència](http://www.xtec.es/recursos/cultura/) (http://www.xtec.es/recursos/cultura/): És una mena de portal de la XTEC que ens adreça a recursos per treballar la temàtica de la diversitat cultural.

4.2.4. WEBS D'EPISTEMOLOGIA, CIÈNCIA I Lògica

En aquest apartat inclourem aquelles pàgines que es dediquen totalment o parcial a qüestions relacionades amb el coneixement, la ciència i la lògica:

- [Sociedad de lógica, metodología y filosofía de la ciencia](http://www.solofici.org/) (http://www.solofici.org/): funciona gairebé com a un portal especialitzat en aquesta temàtica.
- [La ciència i la filosofia](http://www.xtec.es/~pcairo/arqui/cronhist.htm) (http://www.xtec.es/~pcairo/arqui/cronhist.htm): és simplement un monogràfic sobre Arquímedes, on se'n explica didàcticament el pensament d'aquest científic alexandri. No està actualitzada però el material és interessant.
- [Prometheus XXI](http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm) (http://ctcs.fsf.ub.es/prometheus/index.htm): es qualifica a si mateixa d'"observatori de ciència, tecnologia i cultura a la societat", interessant, no?
- [Ciencia, Tecnología, Sociedad e Innovación](http://www.oei.es/ctsi9900.htm) (http://www.oei.es/ctsi9900.htm): aquesta web pot fer molt per posar-nos al dia a aquells que donam CTS al batxillerat.
- [Lógica divertida](http://www.obyron.com/hue00/logdiv/ld1.htm) (http://www.obyron.com/hue00/logdiv/ld1.htm): qui ha dit que la lògica és avorrida?

4.2.5. WEBS PENSADDES PER TREBALLAR LA FILOSOFIA A L'AULA

Hi ha una sèrie de webs, fetes normalment per professors, que a més a més de recollir temàtiques tractades més amunt, és caracteritzen per estar pensades per donar recursos i continguts que puguin ser emprats a l'aula:

- [Internet a l'aula](http://www.xtec.es/aulanet/socials/ie/credit4/04/repro44g.htm) (http://www.xtec.es/aulanet/socials/ie/credit4/04/repro44g.htm): inclou unitats didàctiques i activitats de cadascuna d'aquestes unitats per treballar a l'aula amb els alumnes. Ens connecta amb continguts multimèdia relacionats amb les unitats explicades.
- [El tractament dels valors morals a l'escola](http://www.xtec.es/~jmeya1/index.htm) (http://www.xtec.es/~jmeya1/index.htm): multitud de recursos per a les classes d'ètica. Inclou molts direccionaments cap a llocs on trobar altres recursos i continguts d'ètica.
- [Materiales para la reflexión y el debate](http://platea.cnice.mecd.es/~macruz/derecha.htm) (http://platea.cnice.mecd.es/~macruz/derecha.htm): com el mateix nom indica, hi ha materials de gairebé totes les àrees de filosofia per induir l'alumnat a debatre. En construcció.
- [La caverna de Platón](http://www.lacavernadeplaton.com/) (http://www.lacavernadeplaton.com/): plana elaborada conjuntament per professors i alumnes de secundària. Interessant exemple de com pot donar resultats satisfactoris la utilització de les TIC a l'aula.
- [Ètica de situacions](http://www.xtec.es/~csarrate/index.htm) (http://www.xtec.es/~csarrate/index.htm): plana ja comentada. A partir de la lectura d'una obra de teatre es treballen els valors a l'aula.
- [Filosofia](http://www.inicia.es/de/diego_reina/) (http://www.inicia.es/de/diego_reina/): pàgina pensada bàsicament per treballar les matèries de Filosofia i d'Història de la filosofia que s'imparteixen al batxillerat. Cal ressaltar una història de la filosofia amb una sèrie de mapes conceptuals que es poden baixar, els seus exercicis de lògica i passatemp lògics, i apartats de psicologia, d'ètica i política i de filosofia de la ciència. Té també un bon recull de llibres i textos de filòsofs de totes les èpoques.
- [Edualter](http://www.pangea.org/edualter/index.ca.htm) (http://www.pangea.org/edualter/index.ca.htm): a part de tot el que hem comentat abans sobre aquesta plana, també inclou propostes pedagògiques i material d'aula.
- [Filoètica](http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm) (http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm): inclou textos i articles de filosofia de diverses temàtiques, sense comentar, amb activitats i preguntes per treballar a l'aula. També té fitxes de pel·lícules per treballar a classe.
- [Cibernous](http://www.cibernous.com/) (http://www.cibernous.com/): entre els recursos educatius que conté podem destacar una sèrie de jocs i passatemp de lògica i de certes qüestions filosòfiques.

- [Filòpolis](http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm) (http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm): Cal destacar una sèrie de fragments filosòfics ordenats en tres nivells de dificultat, amb la intenció d'introduir l'alumne en el raonament filosòfic. També té un "taller de conceptes", i un apartat de "competició", on els pensadors clàssics, els valors, les preguntes filosòfiques i les màximes, "lluiten" per ocupar el primer lloc (segons les votacions dels visitants de la web).
- [Navegació filosòfica](http://www.xtec.es/~lalegret/index.htm) (http://www.xtec.es/~lalegret/index.htm): com a recurs per a l'aula s'han de destacar d'aquesta web un apartat d'aforismes i un altre d'autoaprenentatge; aquest últim inclou un diccionari, un conjunt de qüestionaris, solucionaris i textos filosòfics.
- [Filosofia](http://www.xtec.es/~aguui1/socials/filosof.htm) (http://www.xtec.es/~aguui1/socials/filosof.htm): aquesta plana, a més a més de ser un bon portal, té una sèrie de recursos propis per treballar la filosofia a l'aula.
- [Pàgina sobre filosofia](http://www.interbook.net/empresas/luu911/html/index.html) (http://www.interbook.net/empresas/luu911/html/index.html): d'aquesta web podem destacar la seva "àrea de descarga", des de la qual ens podem baixar "apunts" sobre els principals autors estudiats al batxillerat.

Activitat d'introducció 1

Interactuar amb una plana Web

Anau a Filòpolis, i una vegada a la plana, seleccionau en la "persiana" que surt, l'apartat "Estadi Olímpic". Tria l'apartat "Great Teams de valors". Quan us trobeu en aquest apartat, mirau la llista de valors que hi surt, i feis la vostra votació. Aprofitau per mirar els valors i la classificació que surt a la llista.

4.2.6. WEBS MONOGRÀFIQUES I /O AMB ALTRES TEMÀTIQUES

Hi ha una sèrie de webs, de vegades amb caràcter monogràfic de vegades no, dedicades a filòsofs en concret o que tracten temes poc freqüents, curiosos o fins i tot estranys:

- [Aesthetics-online](http://www.aesthetics-online.org/) (http://www.aesthetics-online.org/): encara que en anglès, l'hem volgut esmentar perquè tracta de forma seriosa l'Estètica, sovint una matèria oblidada pels mateixos filòsofs.
- [Sociedad Española de Fenomenología](http://www.cica.es/aliens/sefe/) (http://www.cica.es/aliens/sefe/): a més d'informar-nos de tot el referent a la pròpia associació, inclou textos de fenomenòlegs i multitud d'hipervincles a planes relacionades amb la fenomenologia.
- [La web del vacío](#): tracta el tema del buit, i té una àmplia selecció d'articles sobre aquesta temàtica.
- [Proyecto Ensayo Hispánico](http://ensayo.rom.uga.edu) (http://ensayo.rom.uga.edu): conté una antologia d'assaigs de filòsofs i d'intel·lectuals que no té pèrdua.
- [Asociación de Fil. Maria Zambrano](http://www.geocities.com/Athens/Parthenon/8947/) (http://www.geocities.com/Athens/Parthenon/8947/): les més famoses filòsofes espanyoles es troben en aquesta associació.
- [Pàgina sobre Xavier Zubiri](http://mipagina.euskaltel.es/adaher/) (http://mipagina.euskaltel.es/adaher/): Bàsicament recull els textos complets de tesis doctorals que s'han fet sobre aquest filòsof.
- [Instituto Brasileiro de Filosofia e Ciência "Ramón Llull"](http://www.ramonllull.net/) (http://www.ramonllull.net/): des del Brasil una web monogràfica bastant completa sobre Ramon Llull, això sí, amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears. Curiós, no?
- [Cinicos.com](http://www.cinicos.com/foros.asp) (http://www.cinicos.com/foros.asp): plana divertida com no podia ser d'altra manera, tenint en compte de qui ens parla.
- [Nietzsche en castellano](http://www.nietzscheana.com.ar/) (http://www.nietzscheana.com.ar/): pàgina intensiva, inclou recursos i direccionaments cap a altres planes, sobre el gran filòsof alemany.
- [Heidegger en castellano](http://personales.ciudad.com.ar/M_Heidegger/) (http://personales.ciudad.com.ar/M_Heidegger/): del mateix estil que la web anterior, però ara per experts en Heidegger.
- [Derrida en castellano](http://personales.ciudad.com.ar/Derrida/) (http://personales.ciudad.com.ar/Derrida/): com les anteriors, però sobre Derrida. Com les anteriors inclou, per exemple, una interessant selecció de textos de i sobre l'autor tractat.
- [La Viena de Wittgenstein](http://www.pntic.mec.es/mem/viena/indexe.html) (http://www.pntic.mec.es/mem/viena/indexe.html): a partir de l'index onomàstic que surt al llibre dels autors Allan S. Janik y Stephen E. Toulmin, *La Viena de Wittgenstein*, es crea aquesta web amb un tractament profund dels autors treballats al llibre

4.3. RECURSOS FILOSÒFICS QUE PODEM TROBAR A INTERNET:

A part dels recursos explícitament didàctics que ja hem comentat a l'apartat anterior, també podríem classificar altres recursos que, encara que evidentment poden ser emprats a l'aula, tenen un àmbit d'aplicació més general:

4.3.1. TEXTOS

Gairebé totes les pàgines mencionades en l'apartat anterior 4.2, inclouen textos (articles, assaigs, fragments de llibres) relacionats amb la temàtica de la pròpia Web. Algunes de les webs que destaquen en aquest sentit són les següents:

- [Proyecto de filosofia en español](http://www.filosofia.org) (http://www.filosofia.org): impressionant recull de textos, agrupats per temes monogràfics (per exemple, "materia-materialismo"). També té una hemeroteca de textos filosòfics, "series monográficas" (articles, crítiques, ressenyes, notícies, comentaris), des del 1830! Per acabar, també ens permet consultar articles sencers d'enciclopèdies i diccionaris, com ara articles del *Diccionario de Filosofia* de Ferrater.
- [Cibernous](http://www.cibernous.com/) (http://www.cibernous.com/): conté articles d'opinió, faules inversemblants que fan pensar, i altres textos.
- [Proyecto Ensayo filosòfico](http://ensayo.rom.uga.edu) (http://ensayo.rom.uga.edu): recull molts assaigs i articles d'opinió sobre multitud de temàtiques.
- [Idea Sapiens](http://www.ideasapiens.com/) (http://www.ideasapiens.com/): entre d'altres, conté una antologia de textos de Nietzsche, o els manifestos complets de moltes de les avantguardes del segle XX. També inclou fragments de textos d'altres autors i un comentari de caràcter ètic posterior, per exemple, textos del *Leviatan* de Hobbes o de la *Metafísica dels costums* de Kant.
- [Filòpolis](http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm) (http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm): conté els textos ordenats en una "biblioteca" de textos.
- [Anabasis digital](http://www.anabasisdigital.com/) (http://www.anabasisdigital.com/): mig revista de filosofia on-line, mig pàgina web, aquesta plana té també un recull interessant d'articles agrupats per categories (de lògica i filosofia de la ciència, d'ètica i política, de clàssics del pensament, de filosofia espanyola, de teoria del coneixement, de didàctica de la filosofia, etc.)
- Com ja hem dit més amunt, en moltes de les pàgines amb continguts per a la didàctica de la filosofia es poden trobar també reculls de textos, de vegades comentats de vegades no. Així, val la pena guaitar els textos que podem trobar a [Internet a l'aula](#), a [El tractament dels valors morals a l'escola](#), a [Filoètica](#), a [Filosofia](#), etc.
- També val la pena tenir en compte els textos especialitzats en una temàtica concreta i que podem trobar en algunes pàgines ja comentades que tenen un caràcter més monogràfic: [la web del vacío](#), [Instituto Brasileiro de Filosofia "Ramon Llull"](#), [Aesthetics on-line](#), [Sociedad Española de Fenomenología](#), [Página sobre Xavier Zubiri](#), etc.

4.3.2. LLIBRES I MONOGRAFIES

Aquí farem referència a aquells llocs on podem trobar llibres complets en format digital (es poden llegir i/o baixar), ja siguin obres de filòsofs, sobre filòsofs, o sobre temàtica filosòfica (òbviament, la responsabilitat sobre el drets de publicació d'aquests llibres en una web recau sobre els autors de la web):

- [Centro telemàtico de filosofia](http://www.blues.uab.es/filosofia/centrotelematico.html) (http://www.blues.uab.es/filosofia/centrotelematico.html): conté llibres complets, per exemple de Descartes.
- [Instituto Brasileiro de Filosofia "Ramón Llull"](http://www.ramonllull.net/) (http://www.ramonllull.net/): com no podia ser d'altra forma, inclou llibres complets de Ramon Llull
- [Sociedad de Filosofia de Castilla-La Mancha](http://www.filosofos.org/sfcm/index.html) (http://www.filosofos.org/sfcm/index.html): impressionant recull de textos complets ordenats alfabèticament, encara que molts d'aquests no es troben ni en català ni en espanyol.
- [Elaleph.com](http://www.elaleph.com/biblioteca.cfm) (http://www.elaleph.com/biblioteca.cfm?): funciona com a biblioteca-llibreria digital que ens permet baixar gratis alguns dels seus llibres de filosofia, prèvia subscripció també gratuïta.

- [Sociedad Española de Fenomenología](http://www.cica.es/aliens/sefe/) (http://www.cica.es/aliens/sefe/): llibres complets dels principals fenomenòlegs, gairebé sempre en idioma estranger.
- [Filòpolis](http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm) (http://www.xtec.es/~lvallmaj/index.htm): textos d'alguns filòsofs contemporanis
- [Filosofia](http://www.inicia.es/de/diego_reina/) (http://www.inicia.es/de/diego_reina/): té obres completes i fragments de filòsofs que tradicionalment són estudiats al batxillerat.
- [Biblioteca de autores socialistas](http://www.ucm.es/info/bas/es/marx-eng/index.htm) (http://www.ucm.es/info/bas/es/marx-eng/index.htm): podrem trobar aquí algunes de les obres de Marx i d'Engels.

4.3.3. REVISTES ON-LINE

Hi ha revistes filosòfiques que tenen una versió consultable (totalment o en part) des d'Internet, i d'altres que exclusivament existeixen a Internet. Anem a veure un recull tant d'unes com de les altres:

- [Anabasis digital](http://www.anabasisdigital.com/revista/) (http://www.anabasisdigital.com/revista/): dins de la web del mateix nom trobam també aquesta revista molt completa: té apartats i articles sobre lògica i ciència, ètica i política, filosofia espanyola, teoria del coneixement, didàctica de la filosofia, clàssics del pensament. A part, té hipervincles cap a altres revistes.
- [A parte rei](http://serbal.pntic.mec.es/~cmunoz11/index.html) (http://serbal.pntic.mec.es/~cmunoz11/index.html): revista de molt bona qualitat. Té un apartat molt interessant sobre "Cybercultura"; disposa també d'un sumari amb tots els articles publicats en edicions passades: són consultables íntegrament i tracten sobre gairebé tots els temes de filosofia.
- [El Basilisco](http://www.filosofia.org/rev/bas/index.htm) (http://www.filosofia.org/rev/bas/index.htm): per a seguidors de Gustavo Bueno, aquesta revista, originàriament només en format paper, ens permet ara consultar on-line tots els seus articles des del 1978.
- [Revista telemàtica de Filosofía del Derecho](http://www.filosofiyderecho.com): (http://www.filosofiyderecho.com): molt interessant per estar al dia sobre una assignatura oblidada al batxillerat.
- [Cuaderno de materiales](http://www.filosofia.net/materiales/index.html) (http://www.filosofia.net/materiales/index.html): estructurada com a revista, la veritat és que té gairebé de tot. Molt completa.
- [Sociedad de Lógica, Metodología y Filosofía de la Ciencia](http://www.solofici.org/boletin.htm) (http://www.solofici.org/boletin.htm): butlletí d'aquesta societat que funciona, en part, com una revista de filosofia de la ciència. Es pot consultar en format .pdf
- [Cuadernos de Bioética](http://cuadernos.bioetica.org/) (http://cuadernos.bioetica.org/): revista electrònica molt interessant per estar al dia amb aquests tipus de problemàtica. Inclou legislació i jurisprudència.
- [Sucedani](http://usuarios.lycos.es/sucedani/web.htm) (http://usuarios.lycos.es/sucedani/web.htm): revista amb recull d'articles "actuals" de gent molt famosa, com Chomsky o Terricabres.
- [Senderi](http://www.senderi.org/) (http://www.senderi.org/): mig portal de recursos en valors, mig butlletí. Molt interessant per treballar a les classes d'ètica de l'ESO.

Activitat opcional 3

Recorregut per una revista de filosofia

Anau a Anàbisis digital i donau un tomb per tots els seus apartats:

- Primer mirau l'apartat de lògica i filosofia de la ciència; continuau amb "ètica i filosofia política"; després "didàctica de la filosofia". Si voleu, mirau la resta d'apartats.
- Si us ha agradat, penjau un missatge al Fòrum "Revista" comentant què us ha semblat la revista i algun dels seus apartats en concret. Assenyalau també quins avantatges i inconvenients trobau respecte d'una revista en format "paper".

4.3.4. ENCICLOPÈDIES, DICCIONARIS I GLOSSARIS

A més a més de la possibilitat dels cercadors que veurem en un apartat posterior del curs, les enciclopèdies i els diccionaris filosòfics on-line són una eina molt important quan el que volem és trobar ràpidament el pensament d'un autor, l'aclariment d'alguna part de la seva filosofia o l'explicació d'alguna temàtica i/o concepte filosòfic. Després de molts anys de disposar, en paper, quasi exclusivament del cèlebre *Diccionari de Filosofia* de Ferrater (que continua sent obra de referència), ara Internet ens ha obert altres alternatives:

- [Diccionario Filosófico](http://www.filosofia.org/filomat/pzero.htm) (http://www.filosofia.org/filomat/pzero.htm): vinculat al "Proyecto de filosofia en español", és possiblement un dels millors diccionaris consultables on-line. S'hi pot accedir per index alfabètic o sistemàtic. Ens permet aprofundir en el nivell de cerca amb multitud d'enllaços entre conceptes claus i les seves explicacions. Permet participar fent preguntes que són enviades al responsable del diccionari.
- [Filoètica](http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm) (http://www.xtec.es/~asarsane/index.htm): disposa d'un glossari de filosofia senzill però clar, on se'ns expliquen per ordre alfabètic els continguts filosòfics més importants.
- [Cibernous](http://www.cibernous.com/) (http://www.cibernous.com/): semblant al cas anterior, disposa d'un glossari consultable on-line.
- [Enciclopedia Multimediale delle Scienze Filosofiche](http://www.emsf.rai.it/) (http://www.emsf.rai.it/): molt bona, en italià.
- [The Internet Encyclopedia of Philosophy](http://www.utm.edu/research/iep/) (http://www.utm.edu/research/iep/): no tan bona com l'anterior, però bastant decent. En anglès.
- [Diccionari de citacions](http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/4045/cit/citacio0.html) (http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/4045/cit/citacio0.html): curiós diccionari de citacions. Recomanat per a aquells als qui els agrada tenir sempre alguna frase a mà.

Reforç

Activitat de reforç 2

- Cerca els següents conceptes en alguna enciclopèdia o diccionari electrònic: presocràtic, cinisme, Zenó de Xipre, argument ontològic, hipòtesi, solipsisme, Berkley i Wittgenstein.
- Envia els resultats al tutor, indicant a quin lloc els has trobat explicat cadascun dels termes anteriors.

4.3.5. RESSENYES I BIBLIOGRAFIES

Moltes vegades el que ens interessa és saber de què va una obra, o quins llibres hi ha publicats (encara que sigui en format paper) sobre un determinat tema o autor. També a Internet podem trobar informació sobre açò:

- [Instituto de filosofia](http://www.ifs.csic.es/) (http://www.ifs.csic.es/): aquesta plana vinculada al CSIC ens ofereix ressenyes i comentaris d'allò que han publicat els seus membres i també de publicacions vinculades a la *Enciclopedia iberoamericana de filosofia*.
- [Edualter](http://www.pangea.org/edualter/index.ca.htm) (http://www.pangea.org/edualter/index.ca.htm): té moltíssima biografia sobre temes d'educació intercultural, valors, pau i desenvolupament.
- [Anabasis digital](http://www.anabasisdigital.com/) (http://www.anabasisdigital.com/): inclou tant bibliografia amb orientacions per a la seva lectura, com ressenyes de novetats editorials.
- [Cibernous](http://www.cibernous.com/) (http://www.cibernous.com/): ressenyes interessants sobre novetats bibliogràfiques.
- [Plato Bibliography](http://www.aph.cnrs.fr/BibIPlat/PLAT98.html) (http://www.aph.cnrs.fr/BibIPlat/PLAT98.html): tenim accés a una àmplia bibliografia sobre Plató, en francès, d'obres publicades entre 1992 i 2000. Es va actualitzant cada 2 anys.
- [Ciencia, Tecnología, Sociedad e Innovación](http://www.campus-oei.org/ctsi/credi.htm) (http://www.campus-oei.org/ctsi/credi.htm): aquesta plana té un apartat sobre les darreres novetats bibliogràfiques referents a la temàtica de la seva web. Molt actualitzada.

A part s'ha de tenir en compte que moltes de les webs vistes als apartats anteriors solen tenir apartats de bibliografia referents a la temàtica de la pròpia web.

4.3.6. BIBLIOTEQUES, CATÀLEGS DE LLIBRES, LLIBRERIES I EDITORIALS

Hi ha biblioteques que permeten consultar els seus fons on-line, la qual cosa ens pot ajudar a localitzar una obra o material que no sabem on trobar. També hi ha llibreries especialitzades en filosofia i/o humanitats, que ens permeten consultar els seus fons i, si n'és el cas, comprar per Internet l'obra que ens interessa (mirau també al final de l'apartat 4.4.3. d'aquests materials, on es fa referència a biblioteques consultables on-line de tot el món):

- [Instituto de Filosofía](http://www.ifs.csic.es/) (http://www.ifs.csic.es/): podem accedir a les seves bases de dades i catàlegs sobre els seus fons editorials.
- [Biblioteca de Catalunya](http://www.gencat.es/bc/index.htm) (http://www.gencat.es/bc/index.htm): ens permet fer tot tipus de consultes sobre les obres catalogades.
- [Biblioteca Nacional de España](http://www.bne.es/) (http://www.bne.es/): ens permet accedir a la consulta de la seva impressionant col·lecció de llibres i documents a través del seu famós catàleg "Ariadna".
- [Alianza editorial](http://www.alianzaeditorial.es/home.html) (http://www.alianzaeditorial.es/home.html): podem accedir a totes les obres editades per aquesta editorial, amb un cercador propi per autor, títol o col·lecció.
- [Editorial Cuatro Vientos](http://www.cuatrovientos.net) (http://www.cuatrovientos.net): editorial-llibreria especialitzada en llibres sobre pensament i idees.
- [Editorial Empúries](http://www.empuries.com/) (http://www.empuries.com/): com en el cas anterior, però ja sabem que es tracta d'una editorial centrada en el llibre en català i amb col·leccions especialitzades en el món de l'educació.
- [Elaleph.com](http://www.elaleph.com/biblioteca.cfm?) (http://www.elaleph.com/biblioteca.cfm?): llibreria, biblioteca, editorial..., on podem baixar alguns dels llibres gratuïtament! És curiós el seu apartat de llibres emprats, on podem trobar-hi alguna "rarsa".

4.4. RECERCA DE WEBS FILOSÒFIQUES A INTERNET

(AQUEST APARTAT ÉS UNA ADAPTACIÓ DEL CURS "RECERCA D'INFORMACIÓ A INTERNET", D'ANTONI MORANTE MILLA-JUNY 2002)

Tot el que hem vist fins ara sobre webs de filosofia a Internet respon a la investigació que ha fet l'autor d'aquest curs. Però a Internet hi ha molts més recursos filosòfics (sobretot en altres llengües) que no estan recollits en aquest document. A més a més, Internet té l'avantatge o el problema (segons com es miri) que d'un dia per l'altre poden aparèixer i desaparèixer noves planes i recursos. Per tot açò és necessari també aprendre per un mateix a cercar recursos actualitzats sobre el tema que interessi, en el nostre cas, la filosofia. Açò és el que intentarem aconseguir en aquest apartat.

Es calcula que a la World Wide Web hi poden haver més de 2000 milions de pàgines i que aquest nombre creix ràpidament. "Navegar" per Internet a la recerca de determinada informació pot ser tan esgotador i consumir tant de temps com fer-ho en una gran biblioteca sense disposar d'un catàleg o fitxer.

A més, com que fins ara cap autoritat no controla l'explosió de recursos a Internet i qualsevol pot publicar a la xarxa, els usuaris hauran de tenir en compte la validesa de les fonts de la informació que puguin obtenir.

Podem aplicar a la recerca a Internet els mateixos **principis del pensament crític** que feim servir en la recerca en biblioteques tradicionals.

4.4.1. PLANIFICAR LA RECERCA

Si volem fer de la recerca a Internet una experiència profitosa, convindrà plantejar-se i contestar, abans de començar, preguntes com les següents:

- Què volem esbrinar?
- Com podem **definir el tema**?
 - Quins són els **conceptes o paraules clau**?
 - Quins són els **sinònims** del nostre tema? Teniu en compte per exemple que hi ha articles sobre ètica que poden referir-se a aquesta com a *filosofia pràctica, moral, filosofia dels valors*, etc.
 - Quines paraules estam fent servir que poden haver estat indexades utilitzant **diferents formes**? Per exemple, si cercam empirisme, podem estar descartant sense voler recursos que incorporin els termes *empirisme, empíric, o empíria*. Alguns cercadors, permeten fer servir termes "trencats", com ara **empiri***
- Quins altres temes estan relacionats amb aquest i com podem esquematitzar-ne les relacions? O a quina àrea de coneixement pertany l'objecte de la recerca?
- Quines **restriccions** posarem al tema?
- Quin **tipus d'informació** esperam recollir (documents, imatges, programari, so...)?
- Quines són les fonts que **presumiblement satisfaran millor les nostres necessitats**?
 - **Fonts primàries**: permeten l'accés a la informació de forma directa i en estat original. Per exemple, el lloc web sobre Ramon Llull (<http://www.ramonllull.net/>).
 - **Fonts secundàries**: si desconexem la ubicació de la font primària, podem acudir a bases de dades d'enllaços i direccions, com per exemple el cercador Google (<http://www.google.com>)

Hem de tenir en compte que Internet és una font molt valuosa per a la cerca d'informació referida a **temes actuals** i que alguns temes de caire històric poden treballar-se millor fent servir fonts tradicionals d'informació, com puguin ser **alguns llibres!**

4.4.2. COM PODEM FER SERVIR ELS ORDINADORS PER CERCAR INFORMACIÓ?

Els ordinadors són eines molt efectives per localitzar informació emmagatzemada en bases de dades informatitzades, però és important entendre que **només** són màquines i que la informació que proporcionin dependrà de com s'hagi formulat la pregunta.

El que veurem a continuació ens servirà tant per a la recerca a Internet com per fer cerques a bases de dades informatitzades d'una biblioteca tradicional.

Quan desconexim la font primària de la informació que cercam (per exemple el títol del llibre que ens fa falta o una adreça d'Internet), podem utilitzar uns programes anomenats cercadors, que fan servir bàsicament dos tipus de recerca:

- Per **TEMES**

En una biblioteca tradicional, els llibres estan **catalogats** per temes, amb uns índexs o criteris de classificació que són limitats, i que en ocasions poden no reflectir la complexitat i varietat d'assumptes tractats. La recerca temàtica pot ser difícil si la categoria no és òbvia. Per exemple, moltes biblioteques cataloguen la filosofia empirista anglesa com Anglesa-Filosofia-Empirisme.

- Per **PARAULES CLAU**

La recerca fent servir **paraules clau** permet trobar més informació **específica**, ja que cada conjunt de documents conté moltes més paraules clau que temes. El desafiament en aquest cas consisteix a refinar les condicions de recerca de manera que obtinguem un nombre adequat de cites útils.

4.4.3. CERCADORS

Segons els tipus de cerca que ens permetin realitzar, els programes de cerca es poden dividir en dues categories principals:

- **Índexs:** anomenats també **cercadors temàtics**, catàlegs o classificadors, organitzen la informació en categories i arbres temàtics (permeten cercar **per temes**).
- **Cercadors per paraules clau.**

Cada cop hi ha més cercadors que combinen les dues formes de recerca, com per exemple, **Yahoo!** (<http://www.yahoo.es>)

Cercadors temàtics o índexs

Són una guia jeràrquica que va dels temes més generals als més particulars. Fan llistes de llocs web (URL) i els classifiquen en categories, a més d'afegir comentaris identificatius sobre aquests. L'objectiu és trobar documents que pertanyin a l'àrea temàtica seleccionada.

Si ens endinsam en les branques d'aquests arbres temàtics, podem trobar llistes d'enllaços a pàgines web on es tracta el tema que busquem. En alguns serveis fins i tot hi ha un resum del contingut de cada un dels enllaços i una valoració sobre la seva qualitat. L'inconvenient d'aquests cercadors és que no solen estar molt actualitzats, ja que la informació s'afegeix a mà. A més, existeixen ítems la categorització dels quals és complicada.

Darrerament els índexs han començat a incorporar també els sistemes de recerca per paraules clau dels cercadors de continguts. A continuació, trobareu alguns exemples de cercadors temàtics:

Yahoo! (<http://www.yahoo.es>) Disposa de dues opcions de cerca: desplaçament per l'estructura de temes i un cercador de continguts.

Terra (<http://buscador.terra.es>) El funcionament és similar al de **Yahoo!**, excepte que només conté pàgines elaborades en alguna de les llengües de l'Estat espanyol

Activitat d'introducció 2

Recerca amb Yahoo

- Connectau amb el servidor <http://www.yahoo.es>
- Heu de trobar continguts que parlin de filosofia, i esbrinar quantes referències hi ha sobre **Nietzsche**.
- Us recomanem que comenceu per la categoria *Ciències Socials*, després anau a *Filosofia, Filòsofos...*
- Anoteu el nombre de resultats obtinguts.

Cercadors de continguts o per paraules clau

Estan basats en la cerca a partir de certa informació aportada per l'usuari (habitualment expressada en forma de **paraules clau**).

Habitualment localitzen les pàgines web que millor s'adapten a les paraules introduïdes, segons uns criteris o regles pròpies (i, per tant, diferents) per a cada cercador.

Exemples d'aquest tipus de cercadors serien:

Altavista (<http://www.altavista.com>) Molt potent. Destaca per la rapidesa en tornar les adreces i referències i és molt complet. Té una versió en català a: <http://es-ca.altavista.com>

Google (<http://www.google.com/>) És un dels més potents i ràpids. Té versions en espanyol i en català i disposa d'una ajuda excel·lent a <http://www.google.com/intl/es/help.html>

Hotbot (<http://www.hotbot.com>)

Web Crawler (<http://www.webcrawler.com>)

Alltheweb (<http://www.alltheweb.com>)

No tots els cercadors poden trobar-ho tot, atès que Internet creix sense aturar i les persones que hi publiquen informació no sempre ho notifiquen als indexadors, però hi ha programes com el d'**Altavista** o **Google** que, a diferència dels cercadors temàtics, on la incorporació d'informació es fa manualment, recorren la xarxa incorporant automàticament a la seva base de dades noves adreces. Per aquest motiu, a aquests programes se'ls anomena també **robots**.

Atès que es fan servir distints mètodes per construir les bases de dades on els cercadors guarden la seva informació, i que cada un d'aquestes utilitza procediments diferents per consultar-les, s'ha de tenir en compte que **diferents cercadors donaran resultats diferents**. Per això, convé utilitzar-ne habitualment més d'un.

Característiques que convé tenir present en l'elecció d'un cercador:

- Facilitat d'utilització: ha de permetre personalitzar les recerques sense oferir tantes opcions que ens confonguin.
- Precisió: ha de tornar una quantitat raonable de resultats adients.

És convenient llegir les ajudes i consells d'utilització de cadascun dels programes, que es poden trobar a partir de la seva pàgina inicial.

Per realitzar les consultes és suficient indicar una paraula que sospitem que estarà present en els documents que cerquem, i el cercador ens respondrà amb una llista d'enllaços a pàgines on apareix. També podem indicar combinacions de més d'una paraula (consultau la sintaxi adient per a cada cercador). Aquests serveis acostumen a localitzar molts més documents que els cercadors temàtics, però també és més difícil concretar-hi l'àmbit de la cerca.

Activitat d'introducció 3

Recerca amb Google

- Connectau amb el cercador <http://www.google.com>
- Heu de trobar llocs web que parlin de l'ètica de **Hume**.
- A la casella de la pàgina principal escriviu: *etica hume* i feis clic al botó **Cerca amb Google**

- Anoteu el nombre de resultats obtinguts i compareu-lo amb el de l'activitat d'introducció anterior.

Obtenir només els resultats desitjats

Els dos problemes més freqüents quan cerquem a Internet fent servir paraules clau són els següents:

- S'obtenen massa resultats, i molts d'aquestes no ens serveixen
- No s'obtenen resultats o se n'obtenen molt pocs

I les possibles solucions:

Massa resultats

1. Concretau més el tema.
2. Relacionau les paraules clau que feis servir, de manera que els recursos obtinguts les hagin d'incloure totes (més endavant veureu com es pot fer això).
3. Eliminau paraules relacionades sense interès, de manera que no obtingueu recursos o pàgines web on apareguin aquests termes.
4. Feis servir frases en lloc de paraules, quan sigui possible.
5. Posau en majúscula la primera lletra dels noms propis i feis servir accents.
6. Utilitzau el terme en català, castellà o qualsevol altre idioma diferent de l'anglès.

Activitat d'introducció 4

Limitar el nombre de resultats

- Suposem que voleu obtenir documents que parlin sobre història i filosofia de les religions i que feis servir el cercador **Altavista**.
- Connectau amb el cercador (<http://www.altavista.com>)
- Al requadre escriviu "religions" (sense cometes) i feis clic a **Search** (a la casella de l'idioma heu de tenir seleccionat "any language")

- Obtindreu més d'un **milió de pàgines!**
- Limitau-ne els resultats seleccionant pàgines que només estiguin escrites en **Spanish** (el català encara no hi és), seleccionant aquest idioma a la llista desplegable que hi ha al costat del botó **Search** i canviau el terme de cerca "religions" per "religiones" (sense cometes) i repetiu la cerca. Observau com les referències es redueixen a unes 37 mil.
- Afegiu ara el terme filosofia amb aquesta sintaxi: **+religions +filosofia** i repetiu-ne la recerca. N'obtindreu uns 7.400 resultats (en aquest cercador, la utilització del signe + davant d'una paraula obliga que aquesta estigui inclosa en la informació cercada, i això fa que el nombre de resultats es redueixi. No s'ha de deixar cap espai entre el signe + i la paraula que s'ha cercar).
- Si afegim el terme *història* i cerquem: **+religions +filosofia +historia**,

baixarem a unes 5.600 referències.

- I si canviem *historia* per *historia comparada*: **+religions +filosofia +"historia comparada"**, amb les cometes incloses, n'obtidrem menys de 50, totes força relacionades amb la nostra recerca, però que tal vegada són massa poques.

Sense resultats o massa pocs

1. Combinau les paraules clau de manera que obtingueu resultats on aparegui qualsevol d'aquestes i no necessàriament totes (a continuació veureu un exemple de com es fa això).
2. Comprovau l'ortografia.
3. Feis servir sinònims i variants.
4. Posau tots els termes en minúscules
5. Utilitzau termes en anglès i feis servir cercadors d'abast més ampli.

Activitat d'introducció 5

Obtenir més resultats

- Feis una cerca a **Altavista** de l'expressió: "**epistemologia analítica anglesa**" (heu d'incloure les cometes) en **Spanish**. Obtindreu molt pocs resultats, probablement cap.
- Podeu ampliar els resultats canviant alguna paraula clau i no fent servir una frase, sinó un conjunt de paraules que poden aparèixer en el document en qualsevol ordre: **+epistemologia +analítica +inglesa** i comprovau que augmenta considerablement el nombre de resultats (prop de 100). Recordau que en aquest cercador la utilització del signe + davant d'una paraula obliga que aquesta estigui inclosa en la informació cercada i que no s'ha de deixar cap espai entre el signe + i la paraula a cercar.
- També podeu augmentar-ne els resultats fent que no sigui obligatori que aparegui alguna de les paraules clau. Per exemple: **+epistemologia +analítica** (d'aquesta manera obtindreu més de 800 resultats, que progressivament es van tornant menys específics).
- Per acabar, si utilitzau termes en anglès: **+analytical +epistemology** i seleccionau que la recerca es faci en **any language** (qualsevol idioma), n'obtidreu més de 6.000 resultats.

Utilització de "frases": l'heu vista indirectament a les activitats d'introducció 1 i 2. En aquest cas, a més que apareguin totes les paraules de la frase, s'exigeix que estiguin adjacents i en l'ordre en què s'escriuen (és a dir, que en el document d'Internet aparegui exactament la mateixa "frase" que hem escrit). Quan cercam un text concret és molt útil, però s'ha de tenir en compte també que pot restringir molt els resultats de la recerca. Per demanar al programa de recerca que consideri els termes com una frase, habitualment basta escriure-la entre cometes.

Activitat d'introducció 6

Recerca d'una frase a Altavista

- Suposem que voleu cercar referències al llibre de la *Lògica de la investigació científica*, de Popper, però en anglès!
- Proveu de cercar "the logic of scientific discovery" (amb les cometes), a veure què passa...

Activitat opcional 4

Existeix una aplicació bastant més prosaica de tot això, però també força útil, que us permet saber si un treball que us presenten com a original ha estat publicat a Internet, simplement introduint una frase qualsevol del text, entre cometes.

- Connectau amb el cercador Altavista i cercau “nuestros sistemas de Educación Superior han olvidado el tema información en sus reformulaciones curriculares”.
- Hauríeu d'obtenir un article del Dr. Fidel García González titulat “La Universidad del siglo XXI como un modelo de industria de la información i el conocimiento” (si no sabeu qui és aquest senyor, podeu llegir l'article).

Teniu en compte que habitualment els cercadors no indexen tot el contingut de la pàgina web, sinó que es limiten al títol de la pàgina, al d'unes etiquetes especials anomenades “metatags” (vegeu el curs de “Disseny de pàgines Web”) i als primers paràgrafs del text de la pàgina indexada.

Resum de tècniques de construcció de cerques amb AltaVista:

Cometes: permet construir frases de manera que el programa fa una cerca literal de l'expressió. Si escrivim “filosofia racionalista”, solament cercarà pàgines en les quals aquestes paraules apareguin en aquest ordre. No informarà, per exemple, de pàgines que parlin de filosofia empirista. Si solament escriviu *filosofia racionalista*, sense cometes, cercarà pàgines en les quals apareix algun dels dos termes en qualsevol ordre.

Majúscules i minúscules: si escriviu *Dios*, no cercarà pàgines en les quals apareix dios (a diferència de **Google**, que no fa aquesta distinció).

Utilització del signe +: obliga que la paraula que ve a continuació estigui inclosa en la informació cercada; per exemple *+metafísica+idealisme+Alemanya*, faria que el programa cercàs pàgines en què apareixen aquests tres termes. Si solament *posam metafísica idealisme Alemanya*, sense signes +, el programa cercarà pàgines en què aparegui algun d'aquests termes. No s'ha de deixar cap espai entre el signe + i la paraula a cercar.

Utilització del signe - : descarta pàgines que contenguin la paraula que apareix a continuació del signe -, per exemple *+política+assaigs-Hobbes* cercaria pàgines relacionades amb directors de cinema, exceptuant *Hobbes*.

Utilització de l'asterisc (comodi): l'asterisc serveix per “trençar” paraules, per exemple, *educa** serveix per cercar *educació, educación, educador, educant, etc.*

Recursos addicionals:

Podeu completar la informació anterior a <http://www.conectate.elpais.es/conectate/buscar/sumario/ficha57.htm>

Cercadors especialitzats en filosofia i altres cercadors especialitzats

A la xarxa podem trobar també alguns cercadors específics de filosofia, per als quals ens serà de profit aplicar tot el que hem après en l'apartat anterior:

- [Lechuza](http://www.lechuza.org/) (<http://www.lechuza.org/>): cercador lligat al "Proyecto de filosofía en español"
- [Hippias](http://hippias.evansville.edu/) (<http://hippias.evansville.edu/>): ens permet cercar per termes o per categories.
- [Noesis](http://noesis.evansville.edu/bin/index.cgi) (<http://noesis.evansville.edu/bin/index.cgi>): ens permet cercar no només textos de filosofia, sinó també recursos de filosofia i multimèdia.
- [Argos](http://argos.evansville.edu/) (<http://argos.evansville.edu/>): cercador especialitzat en temàtica antiga i medieval.
- [EpistemeLinks](http://www.epistemelinks.com/Main/MainPers.asp) (<http://www.epistemelinks.com/Main/MainPers.asp>): interessant cercador especialitzat en temes de coneixement.

A part d'aquests cercadors, podem fer referència també a altres cercadors especialitzats en documentació de diferents tipus. Són molt semblants als cercadors temàtics, encara que només fan referència a alguna àrea concreta. També poden treballar com a cercadors de continguts. Solen ser grans recopilacions de recursos sobre un tema específic.

Alguns exemples:

Cercador d'imatges de Yahoo! (<http://gallery.yahoo.com>)

Cercador d'imatges de Google (<http://images.google.com/images?hl=es>)

Books of the World (<http://www.booksfactory.com>) Cercador de llibres.

Buscopio (<http://www.buscopio.es>) Cercador de cercadors.

CNET (<http://www.search.com>) Metacercador. Fa cerques dins les bases de dades de 800 cercadors especialitzats.

També, i només a títol informatiu, podem fer referència als METAÍNDEXS, que són recopilacions d'enllaços de recursos d'Internet. Un exemple seria l'índex "**Tota la Internet**" de la Universitat Autònoma de Barcelona: <http://www.bib.uab.es/inter-t.htm>

Un altre exemple ho constitueix la llista¹ següent, amb adreces de biblioteques digitals (que contenen llibres de domini públic digitalitzats), presents a Internet:

1. Biblioteques digitals dependents de biblioteques nacionals

- American Memory: <http://memory.loc.gov/>
- The Koninklijke Bibliotheek: <http://www.konbib.nl/kb/sbo/digi/digdoc-en.html>
- National Library of Australia: <http://www.nla.gov.au/initiatives/diglibs.html>
- Early canadiana on line: <http://www.canadiana.org/>
- Det Kongelige Bibliotek: <http://www.kb.dk/elib/index-en.htm>
- Gallica: <http://gallica.bnf.fr/>
- Memoria Mundi Serie Bohemica: <http://digit.nkp.cz/>

2. Biblioteques digitals amb textos i col·leccions generals

- Berkeley Digital Library SunSITE: <http://sunsite.berkeley.edu/>
- Bartleby.com: Great Books Online: <http://www.bartleby.com/>
- Bibliomania: <http://www.bibliomania.com/>
- Electronic Text Listing: <http://www.bralyn.net/etext/main.html>
- Project Gutenberg: <http://www.promo.net/pg/>

3. Biblioteques digitals amb textos en espanyol i català

- Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives (en català): <http://lluisvives.com/>
- Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes: <http://cervantesvirtual.com/>
- Biblioteca Virtual Universal: <http://www.biblioteca.org.ar/>

¹ Font: José Antonio Merlo Vega
Universidad de Salamanca España
Dpto. de Biblioteconomía y Documentación
<http://exlibris.usal.es/merlo>, Fidel 25/09/00.

- Dioscórides (incunables): <http://www.ucm.es/BUCM/diosc>
- Ensayo hispánico: <http://ensayo.rom.uga.edu/>
- Parnaseo: <http://parnaseo.uv.es/>

4. Biblioteques digitals amb textos literaris nacionals o especialitzats

- Alex: catalogue of electronic text: <http://sunsite.berkeley.edu/alex/>
- Antologia della Letteratura Italiana: <http://www.crs4.it/HTML/Literature.html>
- Athena: <http://un2sg4.unige.ch/athena/html/athome.html>
- CELT: Corpus of Electronic Text: <http://www.ucc.ie/celt/>
- Christian Classic: <http://www.ccel.org>
- Perseus Project: <http://www.perseus.tufts.edu/>
- Project Runeberg: <http://www.lysator.liu.se/runeberg/>

5. Directoris de biblioteques digitals

- ARL Digital Initiatives Database: <http://www.arl.org/did/>
- Bibliografia internacional anotada: <http://www.unicamp.br/bc/bibvirt/bivirt3.htm>
- Biblioteca virtual sobre biblioteques virtuals: <http://www.prossiga.br/bibvirtual/>
- Bibliothèques numériques: <http://www.culture.fr/culture/autserv/biblium.htm>
- Books of the World: <http://www.booksfactory.com/indice4.html>
- Digital Libraries: http://www.lita.org/ital/1603_klemperer.htm
- Digital libraries information and resources: <http://www.canis.uiuc.edu/%7Ebgross/dl/>
- Digital libraries on the internet: <http://www.lib.nus.edu.sg/clb/sub/digilib.html>
- Digital libraries resources and projects: <http://www.ifla.org/II/diglib.htm>
- Digital library links: <http://www.digitallibrary.net/resources.asp?#8>
- Directory of Digitized Collections: <http://thoth.bl.uk/>
- Preserving acces to digital information: <http://www.nla.gov.au/padi/topics/71.html>

6. Tesis doctorals

- TESEO (Universitats espanyoles): <http://www.mcu.es/TESEO/index.html>
- ProQuest Digital Dissertations: <http://wwwlib.umi.com/dissertations/>

Per acabar, tampoc no heu d'oblidar altres llocs web que generalment ofereixen interessants recopilacions de recursos documentals, especialment referits a l'educació i/o la informació científica i acadèmica, com puguin ser:

WEIB (Web Educatiu de les Illes Balears) <http://weib.caib.es>

CNICE (Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa) <http://www.pntic.mec.es>

PIE (Programa d'Informàtica Educativa) <http://www.xtec.es>

REDIRIS (Red Académica y de Investigación Nacional) <http://www.rediris.es>

Avaluació de la validesa de la informació obtinguda

Com hem comentat abans, el fet que cap autoritat no controli la publicació de recursos a Internet i que qualsevol amb uns coneixements mínims i amb un cost ínfim pugui publicar a la xarxa amb una audiència potencial de milions de persones, democratitza l'emissió i difusió d'informació molt diversa, però força que els usuaris hagin de tenir en compte la validesa de les fonts de la informació que puguin obtenir.

A continuació, trobareu una proposta de criteris per avaluar la validesa de la informació que obtinguem d'Internet:

• **Autoritat:**

1. Està clar qui és el responsable dels continguts?
2. Existeix un enllaç a un lloc on es descriuen els objectius de l'organització que en dona suport?

3. Hi ha alguna manera de verificar la legitimitat de l'organització que dona suport? És a dir, hi ha un nombre de telèfon o una adreça postal per ampliar la informació? (Una adreça de correu electrònic no és suficient).
 4. Està clar qui ha escrit el material i apareixen les qualificacions de l'autor sobre el tema?
 5. Si el material està protegit pels drets d'autor, es facilita el nom del propietari?
- **Exactitud:**
 1. Estan clarament relacionades les fonts de qualsevol informació real de manera que puguin ser verificades en altres llocs?
 2. Està la informació lliure d'errors gramaticals, ortogràfics, etc? (aquests tipus d'errades poden indicar una manca de control de la qualitat de la informació).
 3. Està clar qui té la darrera responsabilitat per l'exactitud del contingut del material?
 4. Si apareixen il·lustracions o gràfics estadístics, estan clarament etiquetats i són bons de llegir?
 - **Objectivitat:**
 1. Se subministra la informació com un servei públic?
 2. Està lliure de publicitat?
 3. Si hi ha publicitat, està clarament diferenciada del contingut informatiu?
 - **Actualitat:**
 1. Hi ha dates al material que indiquin:
 - a. Quan ha estat realitzat?
 - b. Quan es va publicar per primera vegada a Internet?
 - c. Quan va ser actualitzat per darrera vegada?
 2. Hi ha qualsevol altra indicació que el material encara és vigent?
 3. Si el material conté gràfics estadístics, està indicada l'antiguitat de les dades?
 4. Si la informació ha estat publicada en diferents edicions, està indicat a quina edició correspon?
 - **Abast:**
 1. En el cas de pàgines web, existeix alguna indicació que la pàgina està acabada, és a dir, que no està encara en construcció?
 2. Si existeix material imprès equivalent al de la pàgina web, existeix una indicació clara de si el material de la web és només una part del material imprès?
 3. Si el material prové d'un treball de domini públic (com passa sovint amb el cas de diccionaris o reculls de terminologia) hi ha hagut un esforç per actualitzar-lo?

Activitat d'entrega obligada 4

Feis les cerques següents i enviau un missatge al tutor, explicant com heu planificat la vostra recerca, quins recursos de recerca (cercadors, llistes d'enllaços, referències escrites, etc.) heu fet servir i quins resultats heu obtingut:

- Cercar algun article o assaig sobre Descartes i/o el racionalisme.
- Cercar el resum d'una tesi doctoral de temàtica filosòfica.
- Cercar un llibre complet digitalitzat de Plató
- Cercar l'article "Vuit Prediccions per al Segle XX" de Xavier Sala i Martín, professor de la Columbia University i de la Universitat Pompeu Fabra.
- Cercar i comentar una web de filosofia que sigui del teu gust i que no hagi estat analitzada en aquest curs.

5. ELABORACIÓ D'UNA PÀGINA WEB SENZILLA

En aquest apartat no volem, ni molt menys, fer un curs d'elaboració de pàgines web. Ni l'objectiu del curs ni el temps que se li pot dedicar aconsellen aquesta opció. A més a més, aquells que vulguin endinsar-se en l'edició de pàgines web disposen, entre d'altres opcions, de la possibilitat de fer el curs de formació de "Disseny de Pàgines Web" ofert per aquesta Conselleria.

No obstant això, ens sembla oportú fer una activitat, prou guiada, que demostrï les possibilitats, i per tant la conveniència, de l'elaboració d'una web com a recurs educatiu per a la nostra assignatura. Si a partir d'aquí algú s'engresca, el tutor mateix li podrà donar indicacions de com continuar aprenent, més endavant, les eines necessàries per elaborar webs més complexes.

La idea és la següent: l'alumne hauria de crear amb l'StarOffice i penjar al WebCT (de forma opcional l'alumne podria penjar la seva pàgina a un servidor extern al WebCt) una pàgina web amb, almenys, els següents requisits:

-4 arxius .htm enllaçats: un d'aquests seria l'índex (pàgina inicial) on hi hauria la presentació de la pàgina i els seus enllaços principals.

-Un segon arxiu .htm on hauria un text filosòfic de l'alumne mateix o d'un filòsof. Aquest text hauria d'incloure marcadors (hipertext) cap a un tercer arxiu htm que funcionaria com a glossari d'aquells termes del text que requerissin una més àmplia explicació.

-Un tercer arxiu .htm que funcionaria com a glossari i que inclouria tots aquells termes filosòfics explicats als quals ens adreçarem quan pitgem els diferents termes en hipertext que contindria el text del segon arxiu.

-Un quart arxiu que inclouria un formulari amb camps diversos, però que tindria per objectiu la recollida d'informació o bé que serviria, per exemple, perquè els alumnes enviassin al professor els seus comentaris sobre el text del segon arxiu (en aquest cas es podria incloure contrasenya si es cregués oportú).

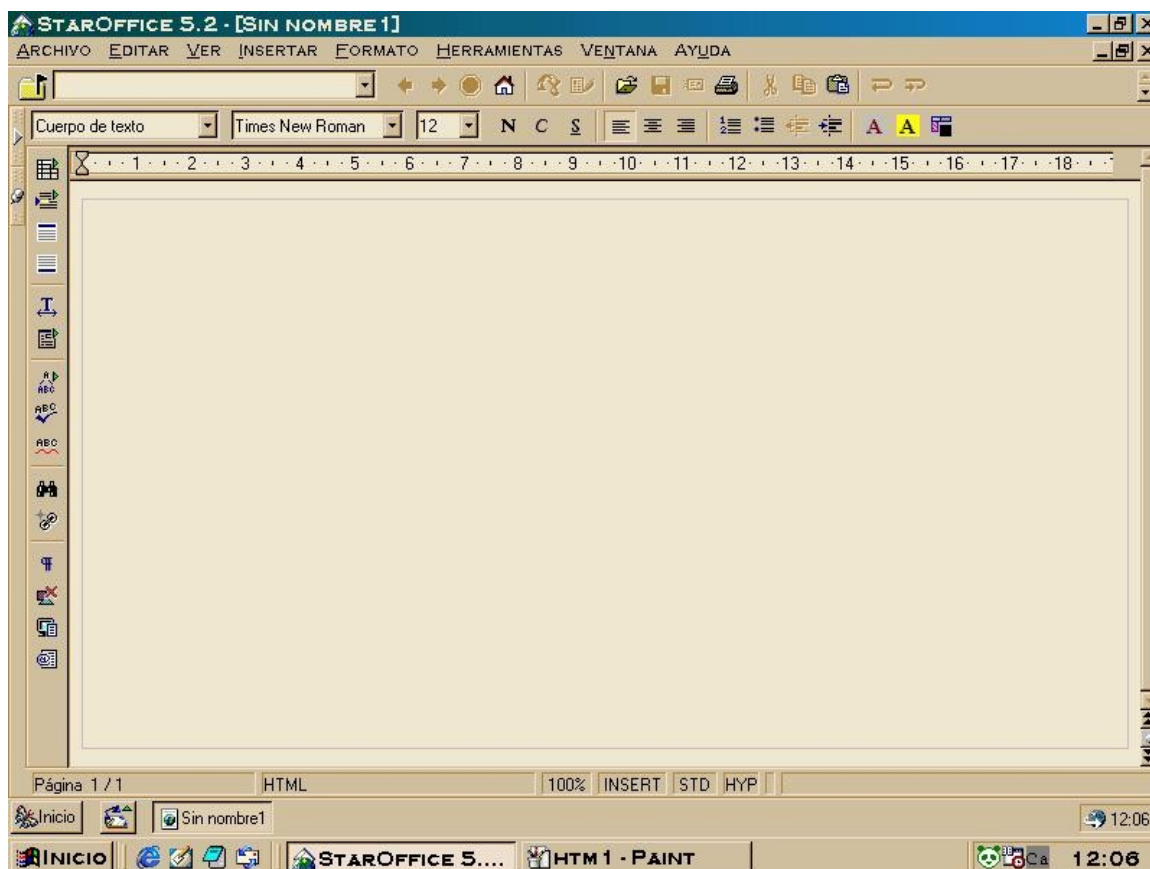
5.1. ELABORACIÓ DE LA PLANA “INDEX”

En qualsevol pàgina web hi ha sempre una plana inicial, la de presentació, des de la qual se'ns informa de la temàtica i del títol de la web i des de la qual se'ns envia, mitjançant hipervincles, a altres parts de la web o a altres webs i recursos d'Internet. Normalment aquesta plana inicial, quan es guarda en un arxiu, se li dona a aquest arxiu el nom d'“index.html”.

La plana “índex” que nosaltres elaborarem haurà de deixar entreveure la temàtica de la nostra web (òbviament la temàtica haurà de ser filosòfica), haurà de tenir un títol i una imatge i haurà de contenir els hipervincles que ens enviaran a les altres tres planes que construirem. També inclourà un hipervincle perquè ens puguin enviar un missatge de correu.

El primer que haurem de fer serà crear una carpeta o directori en l'arrel del nostre disc dur, on posarem tots els arxius HTML que generem i la resta d'arxius (p.e. d'imatges) que emprarem. A aquesta nova carpeta, li donarem el nom de “filoweb”.

Després, i una vegada que ens trobem dintre de l'entorn de l'StarOffice (ben igual que vàrem fer a l'activitat dels mapes conceptuals), hem d'anar a *Archivo/Nuevo/Documento Html*. Llavors, s'obrirà un document de text, igual que el del processador de textos que ja hem treballat al principi del curs (l'únic que canvia, aparentment, és la barra d'eines vertical que hi ha a l'esquerra de la pantalla, ja que ara ens mostra una sèrie d'icones que ens han de servir per crear un document en HTML). En realitat es tracta d'un editor de pàgines web, i té l'avantatge que ens permet elaborar la nostra plana web com si féssim un document amb un processador de text, sense necessitat de conèixer el llenguatge HTML (encara que si volguéssim elaborar, en un futur, una web una mica més complexa, hauríem de conèixer els fonaments d'aquest llenguatge):

Activitat d'introducció 7

Elaboració de la plana "índex"

Hi ha moltes maneres de dissenyar l'aparença d'una plana web, ja que aquest aspecte depèn del gust de cadascú. En aquesta primera ocasió, i ja que es tracta d'una activitat guiada, el que farem serà inserir una taula amb 4 cel·les: l'esquerra superior inclourà el títol de la pàgina; la de l'esquerra inferior inclourà els hipervincles (enllaços) cap a les altres 3 planes que generarem més endavant; la de la dreta superior inclourà una imatge, i, per acabar, la de la dreta inferior inclourà un hipervincle cap al nostre correu electrònic.

- El primer que hem de fer és escriure un títol per a la plana (el títol és el que sortirà a la barra de dalt del navegador, i el que identifica la nostra plana a Internet. No s'ha de confondre amb l'encapçalament que posarem després dintre del cos ("BODY") del document). Vés a *Archivo/Propiedades* de la barra de menús de dalt de la pantalla, i tria la pestanya *descripción*; a l'apartat *Título* escriu: "Benvinguts a la pàgina del Departament de Filosofia" i pitja *Aceptar*.
- A continuació, vés a la icona de dalt a l'esquerra de la barra d'eines vertical, i selecciona la icona que ens permet inserir una taula. Tria una taula de 2x2 cel·les i, posteriorment, fes que les dues cel·les de l'esquerra ocupin més o menys el 75 % de l'amplària del document:

- Escriu un encapçalament per a la plana a la cel·la superior esquerra, per exemple "Departament de filosofia de l'IES Illes Balears"
- Dóna-li format al text (*Formato/Carácter*, de la barra de menús superior de la pantalla), per exemple: mida 32, Times New Roman i color vermell.
- Vés a la cel·la inferior esquerra i escriu el text que, més endavant, ens haurà de dur a les altres 3 planes de la nostra web: Text filosòfic per comentar, Glossari, Formulari de resposta (en línies diferents, un davall l'altre). Dóna també format al text.
- Per col·locar una imatge a la cel·la superior de la dreta, el primer que hauríem de fer és seleccionar la imatge que volem i posar-la dintre de la carpeta que hem creat al principi, "filoweb".
- Una vegada fet això, posa el cursor a la cel·la esmentada i pitja la icona de la barra d'eines vertical que hem emprat abans . Cerca, amb l'explorador, la imatge que prèviament havies col·locat a la carpeta "filoweb" i pitja *Aceptar*.
- Ajusta la mida de la imatge a la cel·la
- Vés a la cel·la inferior de la dreta i escriu, de forma concisa, un enunciat que deixi entreveure la temàtica de la nostra web. Posteriorment, més avall, escriu també "Escriure a l'autor de la Web". Dóna-li format al text (mida de font petita).
- Per acabar, anam a posar un color de fons a la plana: vés a la barra de menús de dalt de la pantalla i vés a *Formato/Página* i tria la pestanya *fondo*; tria el color de fons que més t'agradi.
- Desa la teva pàgina dintre de la carpeta "filoweb" amb el nom d'"index.html".
- L'aspecte que més o menys ha de mostrar aquesta primera plana de la teva web, ha de ser aquest:

- Si vols saber quin aspecte tindrà la teva plana quan es vegi per Internet -no t'oblidis que encara no et trobes en un "navegador" de pàgines web, sinó tant sols a l'editor de pàgines Web- (un navegador és el programa que ens permet visualitzar per Internet una web ja creada; exemples de navegadors serien el Netscape Navigator o l'Internet Explorer), vés a la carpeta "filoweb" on has desat l'arxiu "index.html" i obre'l: el navegador que tens instal·lat per defecte en el teu ordinador et mostrarà l'aparença real de la teva plana web.
- Si tens curiositat per saber quin és el codi HTML que l'editor ha anat generant mentre tu creaves la teva pàgina, fes un clic a la icona de la barra d'eines vertical.

5.2. ELABORACIÓ DE LA PLANA “TEXT”

Aquesta segona plana, que contindrà un text filosòfic amb preguntes, la desarem amb el nom de “text.html”. Haurà de contenir un text de filosofia (de nivell de primer o segon de batxillerat), i unes preguntes que l'alumne haurà de contestar i enviar a través de la plana “formulari” que elaborarem més endavant.

Activitat d'introducció 8

Elaboració de la plana “text”

Es tracta de fer una plana on introduir un text filosòfic, per exemple de Marx, amb unes preguntes que l'alumne hauria de contestar:

- Crea un arxiu nou de la mateixa forma que ho has fet a l'activitat anterior.
- Com a l'activitat anterior, el primer que hem de fer és escriure un títol per a la plana (el títol és el que sortirà a la barra de dalt del navegador, i el que identifica la nostra plana a Internet. No s'ha de confondre amb l'encapçalament que posarem després a dintre del cos (“body”) del document). Vés a *Archivo/Propiedades* de la barra de menús de dalt de la pantalla, i tria la pestanya *descripció*; a l'apartat *Título* escriu: “Text de Filosofia per a comentar” i fes un clic a *Aceptar*.
- Escriu el document a comentar (que no tengui més de 20 línies) i les preguntes que els alumnes hauran de comentar (no més de 4).
- Posa també un encapçalament al text.
- Dóna format a tot el que has escrit.
- Posa el mateix color de fons que has posat en el document “index.html”
- Desa el document a la carpeta “filoweb” amb el nom “text.html”

5.3. ELABORACIÓ DE LA PLANA “GLOSSARI”

Ara li toca el torn a la plana glossari. El que volem és crear una plana amb l'explicació d'aquells conceptes i termes difícils que surten en el text que l'alumne ha de comentar i que hem escrit a l'activitat anterior. Més endavant ja veurem com connectar aquests termes del text amb la seva explicació d'aquest glossari.

Activitat d'introducció 9

Elaboració de la plana “glossari”

- Crea un arxiu nou de la mateixa forma que ho has fet abans a l'activitat anterior.
- Com a l'activitat anterior, el primer que hem de fer és escriure un títol per a la plana. Vés a *Archivo/Propiedades* de la barra de menús de dalt de la pantalla, i tria la pestanya *descripció*; a l'apartat *Título* escriu: “Glossari” i pitja *Aceptar*.
- Escriu una llista d'aquells conceptes i termes (no menys de 10 en total) que surten al text de l'activitat anterior i que creus que és necessari explicar als alumnes més detingudament. Al costat de cada terme escriu la definició o l'explicació que creguis oportuna. Posa en negreta els conceptes o termes explicats.
- Ex.:
- **Marx**: filòsof alemany que, juntament amb Engels, va
- **Materialisme**: doctrina filosòfica que es caracteritza per considerar.....
- Posa també un encapçalament al glossari.
- Dóna format a tot el que has escrit.
- Posa el mateix color de fons que has posat en el document “index.html”
- Desa el document a la carpeta “filoweb” amb el nom “glossari.html”

5.4. ELABORACIÓ DE LA PLANA “FORMULARI”

Quan l'alumne hagi llegit el text i n'hagi contestat les preguntes, ens n'haurà d'enviar les respostes. Ho podria fer simplement a través d'un correu electrònic. Però a través d'un formulari se li poden fer preguntes més o menys “tancades” que ens facilitin el “buidatge”, segons uns criteris preestablerts, de les respostes de tota la classe.

Activitat d'introducció 10

Elaboració de la plana “formulari”

- Crea un arxiu nou de la mateixa forma que ho has fet abans a l'activitat anterior.
- Per elaborar aquest document, i donada la seva relativa complexitat, copiarem directament el codi HTML que generarà la plana amb els camps de formulari:
 - Vés a la icona de la barra d'eines vertical que ens obre directament la codificació en llenguatge HTML del document.
 - Copia, just després de l'etiqueta “<BODY>”, la següent línia de text en HTML:

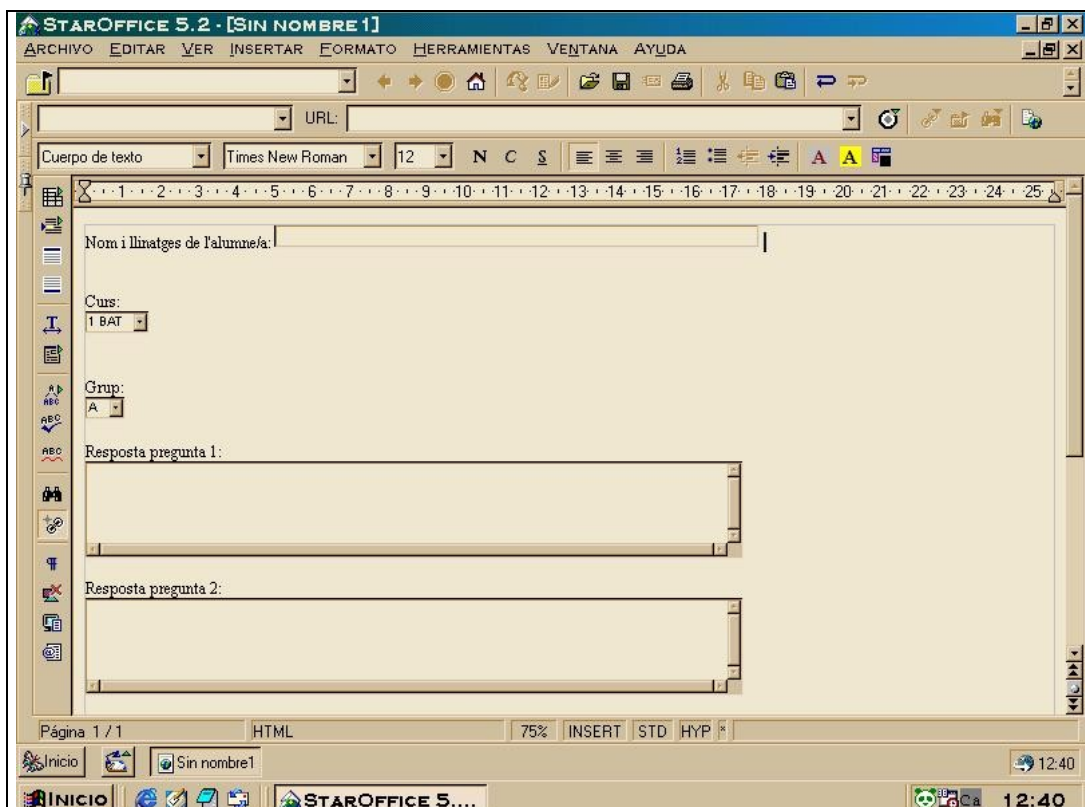
```
<FORM action="mailto:meucentre@xxxxxx.xx" method="post" ENCTYPE="TEXT/PLAIN">
Nom i llinatges de l'alumne/a:
<INPUT type="text" name="nom" size="60">
<P>
<BR>
Curs:
<BR>
<SELECT name="curs">
<OPTION>1 BAT
<OPTION>2 BAT
<OPTION> 4 ESO
</SELECT>

<P>
<BR>
Grup:
<BR>
<SELECT name="grup">
<OPTION>A
<OPTION>B
<OPTION>C
</SELECT>

<P>Resposta pregunta 1:<BR>
<TEXTAREA name="pregunta1" rows="5" cols="80"></TEXTAREA><P>
<P> Resposta pregunta 2:<BR>
<TEXTAREA name="pregunta2" rows="5" cols="80"></TEXTAREA><P>
<P> Resposta pregunta 3:<BR>
<TEXTAREA name="pregunta3" rows="5" cols="80"></TEXTAREA><P>
<P> Resposta pregunta 4:<BR>
<TEXTAREA name="pregunta4" rows="5" cols="80"></TEXTAREA><P>

<INPUT type="submit" value="Enviar" >
<INPUT type="reset" value="Esborrar" >
</FORM>
```

- Canvia l'expressió meucentre@xxxxxx.xx per la teva adreça de correu real.
- Torna a fer clic a la icona per visualitzar de nou la plana sense el codi HTML. Més o menys has de veure una pantalla semblant a aquesta:

- Escriu un títol per a la plana. Vés a *Archivo/Propiedades* de la barra de menús de dalt de la pantalla, i tria la pestanya *descripción*; a l'apartat *Título* escriu: "Formulari de resposta" i pitja *Aceptar*.
- Posa també un encapçalament al formulari.
- Dóna format al text que surt..
- Posa el mateix color de fons que has posat en el document "index.html"
- Desa el document a la carpeta "filoweb" amb el nom "formulari.html"
- Vés a la carpeta "filoweb" i fes clic a "formulari.html", per tal de veure el document tal i com es veuria des d'Internet.
- Comprova que pots escriure en els diferents camps del formulari, i que el botó "Esborrar" funciona.
- Connecta a Internet i envia't el formulari prement el botó "Enviar" (has d'haver escrit quelcom als camps del formulari, encara que sigui de forma simulada).
- Obre el teu programa de correu electrònic i mira si has rebut el formulari.
- Envia un missatge al tutor per comentar-li com ha anat tot.

Comentari explicatiu sobre les etiquetes d'HTML presents en el codi del formulari

Anam a comentar les principals línies d'ordres HTML que ens han permès generar el formulari anterior:

- `<FORM action="mailto:meucentre@xxxxxx.xx" method="post" ENCTYPE="TEXT/PLAIN">`: En aquesta línia d'ordres definim quina acció s'haurà de dur a terme amb el formulari (**FORM**) quan pitgem el botó "enviar" i a través de quin mètode; en el nostre cas el formulari haurà de ser enviat com a missatge de correu (**method="post"**) a través del correu electrònic indicat (**action="mailto":**). Les dues darreres etiquetes, **ENCTYPE="TEXT/PLAIN"**, permetran que, en rebre el formulari a través d'un missatge de correu electrònic, es pugui interpretar fàcilment (si no les posàssim, tot allò que els alumnes escrivissin al formulari ens arribaria seguit, sense separacions. Fes la prova, a veure què passa...)
- `<INPUT type="text" name="nom" size="60">`: En aquest cas es tracta de definir el primer camp d'entrada de text que surt al formulari, on l'alumne ha de posar el seu nom.

L'etiqueta **INPUT** (amb els paràmetres **type="text"**) determina que el camp serà del tipus "quadre de text" i que només es podrà introduir text; el paràmetre **name="nom"** és el nom que identifica aquest quadre de text (és a dir, aquest camp del formulari) respecte d'altres del mateix tipus i respecte de la resta de camps del formulari, i és el que ens permetrà, en rebre el formulari a través del correu, saber a quin camp (i, per tant, a quina pregunta del qüestionari) fa referència cada resposta de l'alumne. El paràmetre **size** indica el nombre de caràcters màxim que es poden introduir en aquest quadre de text. Fes la prova de variar aquest paràmetre i mira a veure què passa..

- **<SELECT name="curs">**
<OPTION>1 BAT
<OPTION>2 BAT
<OPTION> 4 ESO
</SELECT>
 Aquesta seqüència d'ordres defineix un altre tipus de camp de formulari, en concret un "quadre desplegable" (**SELECT**) que ens permet triar una opció d'entre varies (en el nostre cas, definir a quin grup pertany l'alumne). El nom identificatiu del camp ve donat pel paràmetre **name=curs**, i juga el mateix paper que en el cas anterior. Les diferents opcions vénen marcades per les expressions **<OPTION>**; si no coincideixen amb les opcions del teu centre, n'hauràs de treure o afegir, segons el cas. L'etiqueta **</SELECT>** indica que es tanca aquest camp del formulari.
- **<TEXTAREA name="pregunta1" rows="5" cols="80"></TEXTAREA><P>**: Per definir un camp de formulari del tipus "àrea de text", l'etiqueta necessària és **TEXTAREA**. El paràmetre **name** ja el coneixem i en sabem la seva funció; els paràmetres **rows** i **cols** defineixen el nombre de línies i de caràcters per línia que es poden introduir, com a màxim, en l'àrea de text. Prova de canviar aquests paràmetres a veure què passa... L'etiqueta **</TEXTAREA>** indica que es tanca aquest camp de formulari.
- Les línies **<INPUT type="submit" value="Enviar" >** i **<INPUT type="reset" value="Esborrar" >** determinen l'acció que han de realitzar els dos botons del final en ser pitjats (**type=**) i quin text ha d'aparèixer sobre aquests (**value=**).
- L'etiqueta **</FORM>** indica que la llista d'ordres i paràmetres que configuren el formulari s'ha acabat.
- Per acabar, cal fer referència a les etiquetes **<P>** i **
** que surten contínuament: la primera serveix per indicar que hem de passar al paràgraf següent i la segona indica que hem de passar a la línia següent (a diferència del que passa amb un editor de pàgines web que automàticament ens passa d'una línia a una altra, quan treballem directament amb el codi HTML s'ha d'indicar quan volem passar d'una línia a una altra, ja que, si no, ens ho posa tot seguit. Fes la prova d'eliminar les etiquetes **
** del codi anterior a veure què passa...

5.5. CONNEXIÓ AMB HIPERVINCLES DE LES PLANES CREADES

El que ens interessa ara és connectar les quatre planes creades, de forma que es doni consistència a tota la nostra web. Les connexions que haurem de fer mitjançant hipervincles seran les següents:

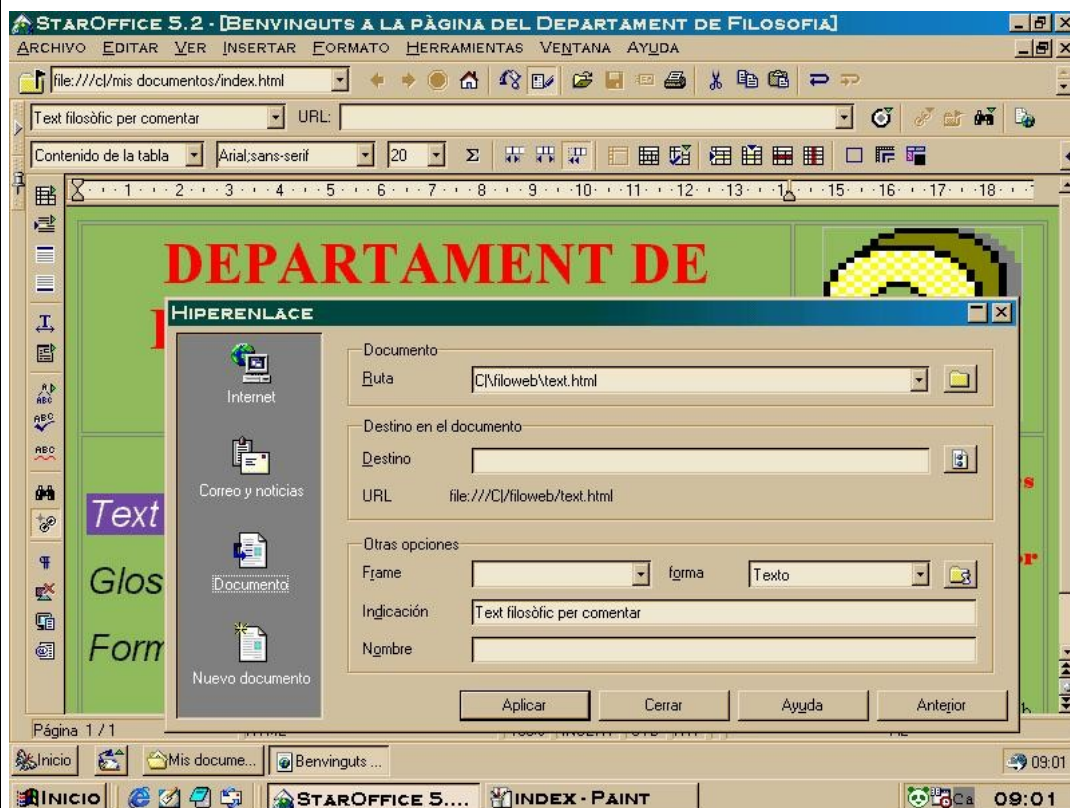
- 3 hipervincles que ens enviïn des de la plana "índex" a les altres 3 planes de la nostra web.
- 3 hipervincles a cadascuna de les planes "text", "formulari" i "glossari" que ens permetin tornar cap a la plana "índex", i anar a les altres dues planes restants.
- Una sèrie d'hipervincles indeterminat (almenys 10) que ens permetin, fent un clic al terme que es vol explicar, anar des dels termes que es volen explicar de la plana "text" a l'explicació d'aquests termes de la plana "Glossari".
- Un hipervincle cap a la nostra adreça de correu electrònic.

Activitat d'introducció 11

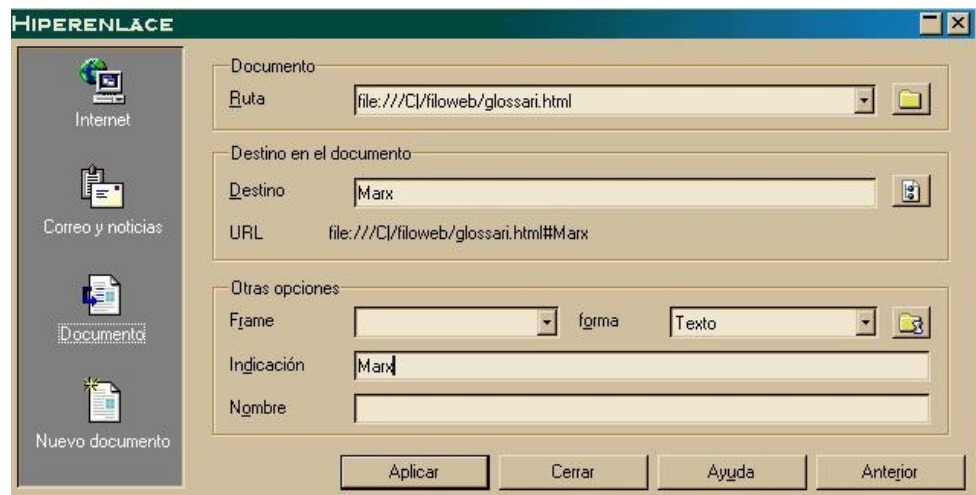
Connectar amb hipervincles les planes creades

- Des de l'StarOffice, vés a *Archivo/Abrir*, i amb l'explorador que s'obre vés fins a la carpeta "filoweb" i obre l'arxiu "index.htm".
- Marca el text de la cel·la inferior esquerra que posa "Text filosòfic per comentar", i a continuació vés a la barra de menús i tria *Insertar/Hiperenlace*.
- Del quadre de diàleg que et sortirà, selecciona la icona de l'esquerra que posa *Documento*. Llavors a la dreta del quadre, on posa *Ruta*, fes clic a la icona de la carpeta que hi ha a la dreta i, amb l'explorador, vés fins a l'arxiu "text.htm" de la carpeta "filoweb". Selecciona-ho i pitja *Aceptar*.
- A la part de baix del quadre de diàleg, on posa *Indicación* posa "Text filosòfic per comentar", i a continuació fes un clic a *Aplicar*. Per acabar, pitja *Cerrar*.

- Has creat un hiperenllaç, i ara el text "Text filosòfic per comentar" ha quedat subratllat i de color blau. Açò significa que, quan aquest document es visualitzi a través d'un navegador, en fer clic a l'hiperenllaç llavors el navegador ens durà cap al document que li hem indicat a l'hiperenllaç, en aquest cas "text.htm"

- Repeteix el procés amb el textos “Glossari” i “Formulari de resposta”, indicant en cada cas l'arxiu corresponent.
- Situa't ara en la cel·la inferior dreta i marca el text “Escriure a l'autor de la Web”. Repeteix el procés anterior com si es tractés d'un hiperenllaç, però quan s'obri el quadre de diàleg selecciona la icona de la dreta que posa *Correo y noticias*. A la dreta del quadre, on posa *Destinatario*, posa la teva adreça de correu electrònic. Més avall, on posa *Indicación*, escriu “Escriure a l'autor de la Web”. Fes clic a *Aplicar* i després *Cerrar*. Quan facis clic a aquest hiperenllaç des d'un navegador, llavors s'obrirà el programa de correu que tinguis instal·lat i es podrà enviar un missatge a l'autor de la Web, en aquest cas tu mateix. Desa i tanca el document.
- Obre ara l'arxiu “text.htm” i, al final de tot (davall les preguntes) escriu “Anar a l'inici”, “Glossari” i “Formulari de resposta”. Has de fer que cadascuna d'aquestes expressions es converteixin en hiperenllaços cap a les altres 3 planes de la nostra web (“Anar a l'inici” ens ha de portar a “index.html”, “Glossari” ens ha de portar a “glossari.html” i “Formulari de resposta” ens ha de portar cap a “formulari.html”), seguint el procés que hem après per al cas de la plana “index.html”. Desa i tanca el document.
- Repeteix el procés equivalent a l'anterior, primer amb la plana “glossari.html” i després amb la plana “formulari.html”.
- Ara només ens queda lligar amb “marcadors” (que també són hiperenllaços) els conceptes o termes explicats en la plana “glossari.html” i la part del text de la plana “text.html” on surten escrits aquests termes:
- Obre la plana “glossari.html”, vés al primer concepte o terme explicat (suposem que sigui “Marx”), i marca'l (la definició no, només el terme o concepte a definir). Una vegada marcat, vés a la barra de menús i selecciona *Insertar/Marcador de texto* i escriu, en el quadre de diàleg que et sortirà, el mateix nom del concepte o terme que has marcat (és a dir, Marx)
- Repeteix el mateix procés amb la resta de conceptes o termes de la plana “glossari.html”. Desa i tanca el document.
- Ara obre de nou la plana “text.html”; marca el text on surt el primer concepte o terme explicat al glossari. Activa l'hipervincle tal i com ho hem fet abans: l'hipervincle ha d'apuntar cap a la plana “glossari.html”, però hem d'indicar, a més a més, a quin marcador concret de la plana ha d'apuntar. Per fer-ho hem d'indicar a l'apartat *Destino*, al quadre de diàleg de l'hipervincle, el nom del marcador corresponent. Si el terme fos “Marx”, el quadre de diàleg de l'hipervincle que ens duria directament al terme “Marx” de la plana “glossari.html” hauria de quedar així:

- Fixau-vos que l'expressió #Marx és la que indica a l'hipervincle que ha d'anar a cercar, dintre de la pàgina de destinació, el marcador “Marx”. Desa i tanca la pàgina “text.html”.
- Repeteix el procés anterior amb la resta de termes seleccionats de la plana “text.html”.

- Vés al navegador que tenguis instal·lat i comprova que tot funcioni.

Activitat d'entrega obligada 5

Enviar al tutor la Web creada

Comprimeix en format "zip" la carpeta "filoweb" i envia-la al tutor. El tutor publicarà la teva web dintre de l'apartat "Pàgines d'alumnes" de l'entorn del WebCT, de forma que pugui ser vista per la resta de companys del curs.